

ek

k a szükséges lé-
kiépítésére.
technikai taná-
is Prágában ma-
vaslatot fogadtak
mozgalom külö-
ségessége irányá-
expedíciót rendez-
dre, hogy ily mó-
sportszövetségek
közötti kapoco-
bizottságát fel-
gy tárgyalásokat
atóságokkal, hogy
csatlakozzék a
nemzetközi sport-

között a követ-
el: A kongressz-
Makkabi egyedüli
kabi Hacair. A
ztinai makabisták
ndulásait a gálat
ból Palesztinába
legjobb sportve-

numerus
is'?

20. Az ipar- és
mban ma össze-
alkalmazása ügyé-
amely naprenden
szott döntést. Vé-
ették azon idegen
magatartását,
magukat alávetni
b olyan döntést
atva lesz össze-
vényt az illető

rabló-
országuton

20. Egy eddig ia-
este Bucarestben
litru sófort, hogy
Utközben Barca-
felhasználva az
volt az uton lát-
gy tárggyal fejbe-
t, elvette 1700 le-
i árokba. A rabló
és elrobogott. A
magához tért. A
A vakmerő rab-
keresik.

agogische

ar) In Cernăuți.
dr Mark.
langen zur Eröff-
ahrgang. Die Anf-
prüfung finden
zu welchem Tage
meldungen (münd-
genommen wer-
deb, Cernăuți. Str.
Anget Jahresprog-
nahmsbedingungen
it.

Lepkés E. T.
Baron L. Pop 18
77.

2028. postára
küldésre
No. 324718.929.
Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Sz.
Baron L. Pop
18. Telefon: 6-77. Előfizetési árak:
Eszterházy 118, negyedévre 320, fél-
évre 500, egészévre 1200 lei. Kü-
lföldre: Havonta 7, negyedévre
félre 12, egészévre 20 dollár.
Külföldi eljuttatás az árak
"KELLET" az ardiyi és
közös egyetlen politikai
Cikkeink utánnyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Arany a tengeren
Vasárnap, 1935. szept. 22.
1935. ÉV XVII. ÉVF.
ELUI. 24. 213 SZÁM

Olaszország elutasította a népszövetségi ötös bizottság javaslatait

Az olasz minisztertanács elutasító határozata ellenére Olaszország nem zárkozik el további bekezdő kísérletektől. Londonban nem bíznak már a keletafrikai konfliktus békés elintézésében. Tovább folyik az angol flotta összpontosítása a Földközi tengeren

Az éhes tigris és a sózott szihla

Tízennégy nap mulva kitör a háború — hirdette tegnap délután új pártjának bradfordi alakuló gyűlésén az őszhaju Lloyd George, Anglia háborús miniszterelnöke. — A világ borzalmas katasztrófabá rohan! — kiáltott fel az agg pártvezér. — Talán egy vagy két hét választ el bennünket a háború kitörésétől, amely éppen olyan nagy támadó háborúhoz fog vezetni, mint a Belgium elleni német támadás. A felelőséget a háború kitöréséért Lloyd George teljes mértékben a jelenlegi angol kormány számlájára írta s hosszasan fejtegette, hogy milyen vétkes mulasztásokat követett el a kormány ebben az évben. Angliának már januárban bele kellett volna avatkoznia az abesszin kérdésbe, mert a kormány már akkor is tisztában lehetett Mussolini szándékaival, hiszen a Duce solhasem titkolta, mit akar. Kezdetből fogva világos volt, hogy Mussolini egész Abessziniát olasz ellenőrzés alá akarja helyezni, miért nem lépett hát fel a Népszövetség ide- ben? Kéne hónapja tart már az abesszin válság és csak most jutottak el odáig, hogy végre engedményeket ajánlottak fel Olasz- országnak; ilyen engedményekkel azonban Mussolini aligha elégedhet meg, mert való- ban mit kézden néhány új sivataggal?

— Az éhes tigrisnek nem lehet sózott szihlát dobni táplálékul — folytatta Lloyd George. — Mussolini az elmúlt kilenc hóna- pot arra használta fel, hogy hatalmas had- sereget állítson fel s óriási mennyiségű hadi- anyagot halmozzon össze, amelyek lehetővé teszik számára, hogy akár évekig is folyt- sa a háborút. Amilyen jól tudja Mussolini, hogy mit akar, annyira nem tudja Genf, hogy mi lesz most már. Franciaország állás- pontját tekintve, a Népszövetség aligha lesz abban a helyzetben, hogy enyhe gazdasági szankciókon túlmenően más rendszabályokat is foganatosítson Olaszország ellen. Az ilyen enyhe szankciókkal azonban már elkétek!

Gyacsomunka

Minden amellett szól, hogy a birodalmi kancellár beszéde, valamint a Reichstag összehívása improvizálás volt. Az utolsó pillanatig nem lehetett tudni azt sem, mi lesz a tárgyalások anyaga. Sok körülmény szól amellett, hogy a zsidótörvény, két nappal a megszavazás előtt, meg sem volt fogalmazva és vita tárgyát képezte egy a kormányban, mint a pártvezetésében. Az új állampolgári törvény látszólag szorosan összefügg a zsidó- törvénnyel, mert különbséget tesz állampol- gárok és alattvalók között. De nemcsak zsi- dókra vonatkozik ez a törvény, hanem a szlávokra és a latin nemzetekből eredőkre is. Sőt germánokra is. A törvénynek van ugyanis egy meghatározása, amely így szól: „Birodalmi állampolgár csak az lehet, aki magatartásával beigazolja, hogy alkalmas a német népet és a birodalmat hűséggel szolgál- ni”.

Nem kell különös bölcsesség, hogy fel- ismerje az ember a szándékot. Hitlerék párt- ja ezzel a törvénnyel akarja leterrorizálni mindazokat, akik német létükre voltak olyan bátrak, hogy megmondták véleményüket a mai rendszerről.

Vajjon a katolikus püspökök hajlandók lesznek-e majd ezental a német népet és birodalmat „hűséggel szolgálni”, abban a szemlében, ahogy azt a német nemzeti szo-

RÓMA, szeptember 21. Az olasz minisztertanács mai ülésén hozta meg nagy izgalommal és érdeklődéssel várt döntését a népszövetségi ötösbizottság javaslatai ügyében. Az olasz minisztertanács elutasította a genfi javaslatokat és ezt a határozatot azonnal közölte Olaszország népszövetségi delegációjával.

A minisztertanácsról kiadott hivatalos kommuniké tartalmazza: Meltányolva az ötösbizottság fáradozásait, a kormány megállapítja, hogy az eléje terjesztett javaslatok minimális alapot sem képeznek olyan megegyezés realizálására, mely kellő módon venné tekintetbe Olaszország jogait és vitális érdekeit. A minisztertanács keccden tartja meg legközelebbi ülését.

Bár kategórikusnak hangzik ez a kommuniké, mégsem mondható kihívónak. A javaslatok elutasítása mellett Olaszország értesése adja a hatalmaknak, hogy nem ez az utolsó szava a keletafrikai konfliktus ügyében. Azzal, hogy meg is magyarázza az elutasító határozat okait és méltányolja az ötösbizottság munkáját, közvetve és a sorok között meg is jelöli a kormány-nyilatkozat azokat a feltételeket, melyek mellett sikere lehetne más békéltető törekvéseknek.

Rómában azt is hangsúlyozzák, hogy Olaszország nem akar európai háborút és nem óhajt segédkezni nyugtani azon nemzetközi tényezőknek, akik ki akarják bővíteni az abesszini konfliktust. Ha mégis európai viszály származna a mai helyzetből, Olaszország másokra hárítja ezért a felelősséget.

A további tárgyalások lehetőségére és az ez irányú hajlandóságra mutat az a körülmény is, hogy a döntést hozó olasz minisztertanács előtt Mussolini de Chambrun gróf francia nagykövettől, míg az angol minisztertanács előtt Sir Erik Drummond angol nagykövettel folytatott tanácskozásokat.

Londonban reménytelennek ítélik a helyzetet

Róma, szeptember 21. Az olaszok fegyelme ma már nem is annyira Genf, mint inkább London felé koncentrálódik. A lapok szüntelenül azt fujják, hogy „Anglia meg akarja alázni Olaszországot”. Kihívásnak tekintik a nagy angol hadihajók összpontosítását a Földközi tengeren. Sőt az ötösbizottság javaslatának elutasítását is oda magyarázzák, hogy az angol flotta manőverei és annak tudtadása, hogy a hadihajók részt fognak venni a szankciók végrehajtásában, kényszerítette az olasz kormányt negatív állásfoglalásra. Hangsúlyozzák azonban, hogy Olaszország szankciók esetén is kizárólag gyermati szankciókra fog szorítkozni és szigorúan respektálni fogja az európai nemzetek jogait és érdekeit.

Hir szerint az ötösbizottság javaslatának elutasítása egyben jeladás a fasiszta erők mozgósítására is, amit a mai napra várnak. A hívó jelre az összes fasiszta alakulatok, férfiak, nők, egyetemi szerve- zetek, balillák, szindikátusok, stb. tagjai felvonulást rendeznek és szolgálatra jelentkeznek.

London, szeptember 21. Az angol fővárosban nem bíznak már az olasz-abesszin konfliktus békés elintézésében. A Daily Mail is, mely eddig Mussolinit támogatta, „A haza mindenek előtt” című vezércikké- ben az angol kormány támogatására hívja

fel a közvéleményt.

A Star című lap szerint Törökország és Görögország is hajlan- dó az együttműködésre Nagy-Britanniá- val Olaszország ellen.

A lap tudni véli, hogy Görögország segítsé- gül fogja hívni az angol flottát annak meg- akadályozására, hogy olasz hadihajók fész- keljék be magukat a görög szigeteken. A görög kormány elhatározta, hogy ahány olasz hadihajó fog befutni a görög kikötőbe előzetes értesítés nélkül, annyi görög hadi- hajót fog az olaszok szomszédságába ren- delni.

A lapok megállapítják, hogy Anglia intéz- kedésének a Földközi tengeren kettős cél- ja van: biztosítani az angol érdekeket és a népszövetségi szankciók hatályát. Ez te- hát nem lehet alku tárgya és visszautasítják azt az olasz sugalmazást, mely szerint Olasz- ország lemondana Libiai és Földközi tengeri katonai intézkedéseiről, ha Anglia is hason- lóan jár el. Az angol kormány erőyes fel- lépését ma már az egész angol közvélemény helyeslése kíséri és néhány napon belül az egész angol flotta a világ minden részéből a Vörös tenger és a Gibraltár közé koncent- rállják. Az Antillák szigetének flottája már utabban van Gibraltár felé, az indiai hajóhad pedig Adenbe indult. A Római vizekről is el- vezényelték a hadihajókat.

Laval elutasított Genfben Genf, szept. 21. Megbízható helyről szár- mazó értesülés szerint a genfi olasz diplo- mácia élénk tevékenységet fejt ki abban az (Folytatása a 10-ik oldalon)

hatót nem ismer a történelem? A katolikus lakosság széles rétegei, az gykori centrum pártívei, a sok munkás, amely nem kapott helyet régebbi magatartása miatt a náci pártjában, nem fogja egyszerűen lenyelni ezt a jogfosztást.

És minthogy nem lesz fórum, ahol tiltá- kozhat, bizonyára csatlakozni fog a kenyér miatt elégedetlenek földalatti munkájához. És akkor sokan lesznek és fel fognak törni a föld alól. Ők is gyorsmunkát fognak végezni.

A Harmadik Birodalom harmadik éve nem sok biztatót rejt a méhében.

VILÁG TUKRE

Arany a tengeren

Newyorki jelentés szerint Amerika az utóbbi napokban tizenhét millió dollár értékű aranyrudat vásárolt és további arany vásárlásokat helyezett kilátásba. A Cityt valósággal megrendítette a nagy arany- vásárlás híre. A Tongmorton Streaten, a Mincing uton és a Hatton Garden környé- kén senki nem törődik az aranyvásár okai- val. Nem kérdezik, vajjon a dollárt akar- ják-e vele stabilizálni, vagy Rooseveltt ál- talános támadást intéz-e az aranyblokk or- szágokra, a tőzsde emberei beírják a meg- bizásokat, a kereskedők pedig hajóba ra- katják áruikat. Mielőtt a hideg aranyru- dakat pénzzé alakítják a pénzverdében, mi- előtt a világkereskedelem körforgásába kerülnek, mielőtt buzára, kávéra, gépekre becseserlnek, mielőtt a munkások ezreit ellátnák és mielőtt gigantikus gyárakat üzembe helyeznének, már a londoni City vérkeringésében lüktetnek.

És itt sem kizárólag a bankárok, a spe- kulánsok és az ügynökök érzik az új aranyfolyam impulzusát. A biztosító inté- zetek központjai már határozottan érez- tetik, hogy a nagy folyam utban van és hogy Amerika és a világ gazdasági élete új fordulópont előtt áll.

A Lloyd társulatok irodáiban nagy zaj- lás van ilyenkor. A tengeri biztosító vil- lalatok környékén nagy lótas-futás; nap- ról-napra tragédiák játszódnak le. A biz- tosító intézetek nagy létszámú elnök-ök bárhol feltalálható vagyonokkal garantál- ják a biztosított összeget, idegesek, nagy zavarukban felkeresik egymást s újabb és újabb ajánlatot tesznek egymásnak, hogy vállalják a biztosítások rizikóját.

Az afrikai háborús veszedelem erősen befolyásolja az ügyeket. Ha kiüt a hábo- ru Itália és Abesszina között, akkor elte- kintve egyéb tarifális bajoktól ez tizsze- res rizikót jelent. A teher- és utasszálli- tó hajók biztosítási díjszabásait fel- emelik, de azért a régi kétések még min- dig érvényben maradnak. Ha kiüt a há- boru, az áru és élet biztonsága módfojtott csökken. Az aranyszállítások biztosítása ebben az esetben pedig egészen horribilis.

Amikor tehát a kétmillió font értékű aranyrudat beérkezett az amerikai partokra és egyetlen támadás sem érte a hajót, sőt az ősi kődök miatt sem voltak bajok, ak- kor nagy az öröm a biztosító intézetek ber- kelben. Kétszáz ezer fontnyi prémiumok sem ritkaságok ilyenkor. Az aranyat Af- rikából hozzák és már emiatt is nagy az aggodalom ama körökben. Ha a rakomány szerencsésen megérkezett, valósággal új- jonganak a biztosító társaságok nagyjai. Újabban hosszú lejáratu aranybiztosítást nem is vállalnak. Azelőtt még aránylag kisebb pauszál-összeggel negyedéves bizto- sításokat lehetett kötni, ma sokat kell fi- zetni egy háromhetes biztosításért.

A börzén ettől függetlenül nagy haus- set várnak országban. Emiat: speciális zá- radékokkal ellátott biztosításokat kötnek, olyanokat, amelyek megengedik a társula- toknak, hogy a hajó átkelése idejére fel- emeljék a biztosítási összeget. E klauzu- rák szerint normálisan a biztosítási összeg dupláját számíthatják.

Az abesszin-olasz háború híre módfojtott feligazgatta mindazon nagy biztosító intéze- tek vezetőit, amelyek nemcsak a hajók ra- kományait biztosíthatják, hanem magukat a hajókat is. Ezek a zaklatott emberek éjjel-nappal imádkoznak, nehogy egzisz- tenciájuk akár csak egy közepes hajó el- merülésével is tönkremenjen. Minden fél- órában jönnek a Lloyd-hajóztársaságok irodájába, mint a hajók elindulási termi-

A gazdasági életbe is bevonul az árja-paragrafus

Öt szakaszból álló új zsidótörvényre készül a német kormány

A zsidók további megnyomortását irányozza elő az új törvény, főleg gazdasági téren. Dr. Schacht is a szélsőséges antiszemitaik zsoldjába állt. A németországi zsidók birodalmi képvisellete tervszerű akciót indít a zsidó élet újjáépítése irányában. Az amerikai és angol közvélemény a nürnbergi törvényekről. A németországi katolikusok a nürnbergi törvények ellen

Élelmiszer-bojkottal éhezteszik ki a náciok a városok zsidó lakosságát

PRÁGA, szeptember 21. A Zsidó Távirati Iroda mértékadó berlini körökből szerzett információk alapján tudni véli, hogy a nemzeti szocialista kormány öt új törvényt készít elő, melyek a zsidók további izolálására és gazdasági téren való elnyomására irányulnak. A törvény többek között a zsidók vagyonának állandó ellenőrzés alá helyezését írja elő.

1. Kormánybiztos és igazgatóságot neveznek ki az összes, zsidó kezekben levő lakóházak és telkek ellenőrzésére.
2. Kötelezik a bankokat, hogy minden esetben amikor zsidó betétes 1500 márkán felüli összeget vesz ki a bankból, közzöljék ezt a hatóságokkal.
3. Megtiltják a zsidó orvosoknak, akik még magánpraktistáknak, hogy hajdon árja nőket kezeljenek.
4. Zsidó orvos csak akkor kezelhet férjnél levő árja nőt, ha a paciens férjének írásbeli jóváhagyását mutatja fel, hogy nincs kifogása az ellen, hogy feleségét zsidó orvos kezelje. (Ez a rendelkezés nyilván arra irányul, hogy megkönnyítsék azon német férfiak teleplezését és illdözését, akik még zsidó szolgálatokat vesznek igénybe. Szerk.)
5. Azon ügyvédeknek is megtiltják a törvényszékek külsőben átlépését, akiknek az árjaparagrafus kivételes klauzúljája megengedi, hogy mint volt frontharcosok ügyvédi praktiszt folytassanak. Az általuk feldolgozott eseteket csak árja ügyvéd képviselheti a bíróság előtt. Az ilyen árja jogi képviselőket azonban nem a zsidó ügyvéd, hanem maga a bíróság fogja kinevezni.

Dr. Schacht is behódolt Hitlernek

Berlin, szeptember 21. Az Angriff című nemzeti szocialista lap legutóbbi számában sztritis példáját nyújtja annak, hogyan árja vagyonukból kiforgatni a nemzeti szocialista rezsim a zsidó vállalkozókat, illetve a vállalkozások zsidó részvényeseit. A lap egy ismert színházi kiadvállalat ügyé-ly foglalkozik, mely Oskar Neruda, a volt színi színész és felesége tulajdonát képezi. „Ny látszik, bizonyos nácioknak határozott céljaik vannak a színházi kiadvállalat irányában. Ezeknél az érdekeket véli szolgálmi az Angriff támadó cikkében, mely többek között a következőket tartalmazza: „Dietrich Eckart, Hitler Adolf küzdőtársa, aki lényében és tetteiben nem ismer más, mint a nemzeti szocializmus eszméjének győzelemre juttatását, még mindig egy zsidó üzelmének kezében van. Neruda ur remélhetleg észhez lép és rájön arra, hogy sietnie kell a konzekvenciák levonásával és meg fogja érteni, hogy az a sok német szerző, akik vállalatának szolgálatában állnak, jogot és igényt formál arra, hogy ez a sokszorosan rejtélyes üzem rövidesen német kezébe jusson”.

Schacht párfordulása
Lapunk tegnapi számában rámutattunk arra, hogy dr. Schacht birodalmi gazdasági miniszter és a német birodalmi bank elnöke, nyilván gazdasági érdekekből más álláspontot foglalt el eddig a zsidó kérdésben, mint Hitler és társai és ezért igyekezett is lebeszélni a kormányt a zsidótörvény proklamálásáról. A Prager Presse berlini értesítése szerint a gazdasági miniszter a nürnbergi pártnapok alatt megváltoztatta eddigi álláspontját. Míg köngsbergi beszédében óva intette még a kormányt a zsidóüldözések fokozásától gazdasági téren, legújában körlevélben szólította fel a birodalmi bank összes alkalmazottait és fiókjait, hogy igazolják árjasságukat. Hir szerint dr. Schacht kijelentette a bank tisztviselői előtt, hogy az árja paragrafus egy éven belül Németország gazdaságában is messzemenő mértékben fog érvényesülni.

De hogy dr. Schacht feladta régebbi felfogását, az abból is kiderül, hogy a nürnbergi pártnapok alatt intervju-t adott az Angriff-nak. Ezelőtt ugyanis, főleg egy zsidó ügyből kifolyólag, formális harcban állott a lap-pal. Új orientációját a zsidókérdésben a hozzá közelálló Deutsche Wirtschaft című lap is jelzi.

A német zsidók birodalmi képviselétének akciója

Berlin, szeptember 21. A német zsidók birodalmi képviselete a következő kommunikét tette közzé:

„A birodalmi képviselő, mint a németországi zsidóság felelős vezető tényezője, az új birodalmi törvények alapján fontos intézkedéseket és lépéseket tett, melyek a zsidó élet tervszerű alakítása szempontjából döntő jelentőséggel bírnak. A birodalmi képviselő,

miután érintkezésbe lépett az illetékes helyekkel, fogja nyilvánosságra hozni terveit“.

Az amerikai közvélemény és a hitlerizmus

London, szeptember 21. James N. Rosenberg, a neves newyorki ügyvéd és az amerikai zsidók egyik vezetőembere, a Zsidó Távirati Iroda londoni tudósítójának az alábbi nyilatkozatot tette:

„A németországi zsidóság állandó s egyre fokozódó üldözötése az Egyesült Államok lakosságában a legnagyobb együttérzés és az egyre fokozódó szimpátia érzetét váltotta ki a német zsidók arányában. A borzalom és az einyomatás politikája, mely nemcsak a zsidók, hanem a katolikusok és a protestánsok ellen is folyik, a nemzeti szocialista politika megvetését érte el Amerika közvéleményében. Az Egyesült Államok alapelveihez tartozik az emberek egyenlősége faji és felekezeti hovatartozandóságra való tekintet nélkül. Ez az elv az Egyesült Államok alkotmányában gyökerezik. A nemzeti szocializmus eszméi ezért éles ellentétben állnak az amerikai nép ideáljaival.

— Hitler nemrég a memeli németek érdekében emelte fel szavát a világhoz és amikor igazságot kért számukra, azt mondta, hogy ezeknek az embereknek egyetlen bűnük az ő német voltuk.

— Hitler nyilván nem gondolt arra, hogy ugyanekkor minden emberből feltör a gondolat, hogy a németországi zsidókat, akik évszázadokon át legjobbjainkat adták az ország felépítéséhez, ma egyedül és kizárólag azért büntetik, hogy zsidóknak születtek.

A londoni sajtó szava
London, szeptember 21. A Manchester Guardian Hitler személyére vezeti vissza azokat az üldözötési akciókat, melyek a nürnbergi zsidó törvényben jutottak legelősebb kifejezésre és azon nézetének ad kifejezést, hogy a zsidó törvények nem az üldözötések végét, hanem újabb üldözötések kezdetét jelzik.

A Daily Express bestiálisnak nevezi a németországi zsidók ellen intézett legújabb támadást, mely a vak gyűlöletből fakadt.

A News Chronicle így ír: „A zsidókérdésben a Führer éppoly ostobának bizonyult, mint legrosszabb hívei“.

A Daily Telegraph Hitler panaszaival szemben, melyeket Litvánia ellen emelt a memeli német kisebbség érdekében, a Harmadik Birodalom zsidó kisebbségének elnyomatását állítja szembe és hangsúlyozza, hogy a nürnbergi zsidótörvények méltatlanok egy civilizált nemzetnek.

Németország határain kívül csak megvetéssel olvassák ezeket a törvényeket, ezt a megvetést azonban bizonyosan osztja minden jobb elem Németországban is.

A Daily Herald a következőket írja: „Nálunk, Angliában, ugy hangzanak ezek a törvények, mint egy civilizálatlan kor vissz-

hangja. Reméljük, hogy ezek után el fognak halkulni azok a kísérletek, amelyeket eddig a londoni piacon a német rezsim pénzügyi segítségére érdekében üztek“.

A Times állásfoglalása a következő: „A középkor óta nem hallottak még olyat, aminő a zsidó polgárok Nürnbergben proklamált teljes kifosztása és elkülönítése. Az új törvények igazolnak minden spontán ellenszenvet Németország ellen“.

A katolikus egyház és a zsidótörvény

Linz, szeptember 21. A Linzer Volksblatt, mely dr. Gföllner katolikus-konzervatív püspök orgánuma, a következőket írja a német zsidótörvényről:

„Tehát nemcsak a zsidó felekezeti, hanem a kikeresztelkedett zsidók sem házasodhatnak német véreikkel. Bár nincs kifejezetten előírva, de valószínűnek tűnik, hogy azt is büntőnek fogják nyilvánítani, aki elősegít egy házasságot árja és zsidó között. A katolikus egyház tudvalegőleg nem engedélyezi a házasságot saját hívei és mózesi vallásuk között, de megengedi a kikeresztelkedett zsidókkal való házasságot, miután a katolikus hit szerint keresztelés folytán a zsidó is katolikus lesz. Ilyen körülmények között a katolikus papok, akik ilyen házasságokat aláírásukkal pecsételnek meg, vád alá fognak kerülni, habár csak lelkipásztori kötelességüknek tesznek ezzel eleget. A törvény ezzel újabb konfliktus anyagát nyitja meg az egyház és a nemzeti szocialista állam között“.

Élelmiszerbojkott és éheztesítés!
Prága, szeptember 21. A nürnbergi zsidótörvény meghirdetését, annak ellenére, hogy a kormány a zsidók elleni magánakciók megszüntetését követeli, a vidék és a városok

Ma Bucuresilbe utazik olcsón, kényelmesen, otthonosan lakik, ha az ujjonnan megnyitja „Favorit“ Pensioba száll
Bucuresti centrumában. Elegáns, balkonos szobák, hideg-meleg víz, gőzfűtés. Tulajdonos: dr. Káhmé. Piața Universității. „Palatul Soutzo“ (Egyetemenl szemben). Lift. Telefon.

nemzeti szocialista körökben úgy fogták fel, hogy a zsidók most már szabad prédát képeznek és büntetlenül lehet terrorizálni őket. Németország különböző részeiben újabb terroraktusok voltak a zsidó lakosság ellen. A náciok legújabb akciója a zsidók kiéheztesítésére irányul és ez olyan méreteket ölt már, ami komoly aggodalmakra ad okot. A zsidó üzletek bojkottálása mellett a nemzsidó kereskedők a legszükségesebb élelmickekkel szolgáltatás tagadják meg a zsidó családoktól. A nemzeti szocialista lapok jelentései szerint több mint negyven városban rohamosztagos legények ellenőrzik az élelmiszerüzleteket, vajjon kiszolgálják-e a zsidó vevőket. A prágai lapok azonban tudni vélik, hogy e városok száma sokkal nagyobb, mint ahogy azt a náci sajtója állítja. Egyes városokban a zsidó lakosság helyzete valószínűleg kétségbeesítő, miután könnyen eshetnek a rémhírtérjesztés vádjára alá azok, akik más kerületekbe vándorolnak élelmiszer-szükségleteik beszerzésére és ha ez a vád elhangzik ellenük, a legsúlyosabb büntetésnek teszik ki magukat.

Berlini zsidó körök, amelyek nemzsidók révén szerettek tudomást a vidéki zsidó lakosság és kétségbeesítő helyzetéről, élelmiszereket tartalmazó csomagokat küldenek a vidéki nélkülözőknek.

De Berlinben is érezhető már az élelmiszer-bojkott hatása. A zsidó élelmiszerüzletek egyre nehezebben tudják beszerezni áruszükségleteiket.

A Völkischer Beobachter jelentése szerint számos városban, így többek között Koblenzben, számos zsidó áruházat, köztük a régi cégekét, „egészségtelen viszonyok“ címén bezárták. Schweinfurthban az uccának táblák ékeskednek a következő felirással: „Parasztok óvakodjatok a zsidóktól!“ Szabad egy alatt tartott meggyűléseken egynesen közölték a parasztokkal, hogy az, aki zsidókkal köt üzletet, a „nép árulója“. Rothemann város tanácsa határozatot hozott, mely szerint azon németeket, akik zsidókkal tartanak fenn üzleti kapcsolatokat, úgy fogják kezelni, mint a kiközösítetteket.

Ma, vasárnap szeptember 22-én
nagy butorszövet, szőnyeg és függöny
KIÁLLÍTÁS
Szabó Jenő R. T.-nél
Calea Regele Ferdinand 5.

Pokolgépes merényletet kíséreltek meg Ausztria harminc vezető politikusa ellen

Harminc postacsomagban pokolgépeket küldtek. Leleplezték a merénylettervet. Egy fegyverszakértő súlyosan megsebesült

Bécs, szeptember 21. A linzi postahivatal csomagkézbesítő osztályán megdöbbenő merényletet lepleztek le, amelynek célja a tartományi kormány tagjainak, továbbá több jelentős politikai személyiség meggyilkolása volt. A csomagkézbesítő osztály egyik tisztviselőjének tegnap este feltűnt, hogy a postára harminc darab, teljesen egyforma csomag érkezett, amelyek mind közéleti férfiaknak voltak címezve, még pedig részben a tartományi kormány tagjainak, részben más kimagasló személyeknek.

bant és a fegyverszakértőt súlyosan megsebesítette. Ezután már óvatossággal jártak el és a többi csomagot vízben bontották fel. Legnagyobb megdöbbenésre valamennyi csomagban pokolgépet találtak. A vizsgálat megállapította, hogy a csomagokat Salzburgból adták fel és valószínűre veszik, hogy a tettesek kommunisták. A hatóságok erélyes nyomozást indítottak a nem mindennapi merényletterv ügyében.

Aktatáskák,
ridikülök, disz bőrök legolcsóbban és legjobb kivitelben Weimer bórdiszmu-áruházban kaphatók. Reg. Ferd. 3. hátul az udvarban. Javítások ugyanott olcsón.

Egy francia újságíró titkos látogatása Németországban

Németország készül a háborúra és csak az alkalmas pillanatot várja Ausztria okkupálására

Párizs, szeptember 21. Az Excelsior című párizsi lapban Charles Reber ismert francia publicista egy Németországról szóló cikksorozatot közlését kezdte meg. Rebernek csak nagy nehezen sikerült Németországot végigutaznia, tudniillik a francia újságíró indexen van a Harmadik Birodalomban. Reber volt az, aki az első nagy riportokat közölte a francia sajtóban a Berthold Jacob ügyről és ezen leleplező cikkeket a mai napig sem bocsátották meg neki a hitleristák.

Reber új cikksorozata Németország határmenti vidékeiről készült és különösen érdekes megfigyeléseket tett a német-osztrák határ mentén.

Alábbiakban közöljük az Excelsior első cikkét, amelyet Reber Berchtesgadenből datál.

Mit lehet látni Berchtesgadenből?

„Ezeket a sorokat — így kezdődik a cikk — a hitlerizmus Mekkájából írom. Reggel még Salzburg uccáin sétáltam, mikor egy fiatal ember kezembe nyomott egy prospektust, amely közölte az összes módokat, hogyan lehet automobil-kirándulást tenni a határmenti német földeken. Bár nem szeretem az autóbusszon való utazást, mert bémának érzi magát az utas, akinek keze, lába szinte mozdíthatatlanul van oda rögzítve az üléshez, a legtöbbször a vezető sem túlságosan intelligens egy ilyen kiránduló autóbusszon, nyugodtan lehetne helyettesíteni egy gramofonnal. Am Schwarzbachban, ahol a kiránduló autó német földet ér, rendkívül felületes a vámvizsgálat, az utleveleket alig nézik meg és ezért ez volt számomra a legalkalmasabb közlekedési eszköz, ha Németországba akartam jutni, ahol kiutasítási rendelet van reám még a Berthold Jacob ügyből kifolyólag.

— És mi látnivaló van Berchtesgadenben? kérdeztem az autóbussz vezetőjét.

— A legszebb uton megyünk, amely a bajor Alpokon keresztül vezet. A Königssee csudálatos és meg lehet látogatni a sóbányákat és a földalatti tavat.

— Vajon nincsen-e Hitlernek nyári világija Berchtesgadenben? Nem lakik most ott a Führer? — kérdeztem ártatlanul.

Az autóbussz vezetője félrehuzott és a fülembe sugta:

— Mi nem csinálunk politikát. De bizonyára alkalma lesz Berchtesgadenben látni a Führert. Gyakran szokott üldögnél egy vendéglő terraszán, a nagy tó mellett. Éppen tegnap érkezett meg Berchtesgadenbe repülőgépen — hazudta szégyentelenszerűen. Ahelyett, hogy megnézné a sóbányákat, el mehet megnézni a Führer lakását. Majd bemutatom egy sofőrnek, aki megmutatja az utat. D nagyon kérem, ne szóljon senkinek sem erről a dolgról.

Mingyárt az elején be kell valljam, hogy csak Reichenhalt és Berchtesgaden látogattam meg. Egy osztrák kollégám és egy Salzburgban lakó német család megadták egy barátjuk címét, akit ugyanakkor értesítettek, hogy hozzáérkezem. Reichenhalt az első német városka, amit érintett az autóbusszunk. Kis erődítményszerű város, mintegy tíz kilométerre az osztrák határtól. A város körül öt-hat gyárkémény. Engem azonban e pillanatban kevésbé érdekelt a városka ipari berendezései és elindultam, hogy megkeressem a szobán forgó német urat, akihez beajánlottak.

Találkozás Németországban 1935-ben

A Hindenburg ucca elején a Tivoli kávéházban kellett rám várakoznom, ott, ahol a háboru előtt egész Európa legkiválóbb államférfiai adtak egymásnak találkozót. Egy asztalnál felismertem az illetőt, fekete keretű szemüveget viselt és a Le Temps egyik példányát olvasta, ahogy előre meg volt beszélve.

— Nagyon örülök, hogy eljött — köszöntöttem — bizonyára megkapta barátaim levelét. Kivettem egy amulettet a zsebemből, amelyet azért kaptam, hogy felismertessen magam vele. E pillanatban

ismeretlen barátom elmosolyodott, kezét nyújtott, majd egy husz fillérest nyújtott át, ami viszont az ő ismertető jele volt.

— Párizsból jön? — ostromolt a kérdésekkel. Az ünnepi játékok miatt volt Salzburgban? A világ azt hiszi, hogy Németországban csak hitleristák vannak? Hogy vannak önök informálva? Tényleg azt hiszik, hogy egy barbár nép vagyunk? Különben lehet, hogy nem is olyan tévedés ez a megállapítás.

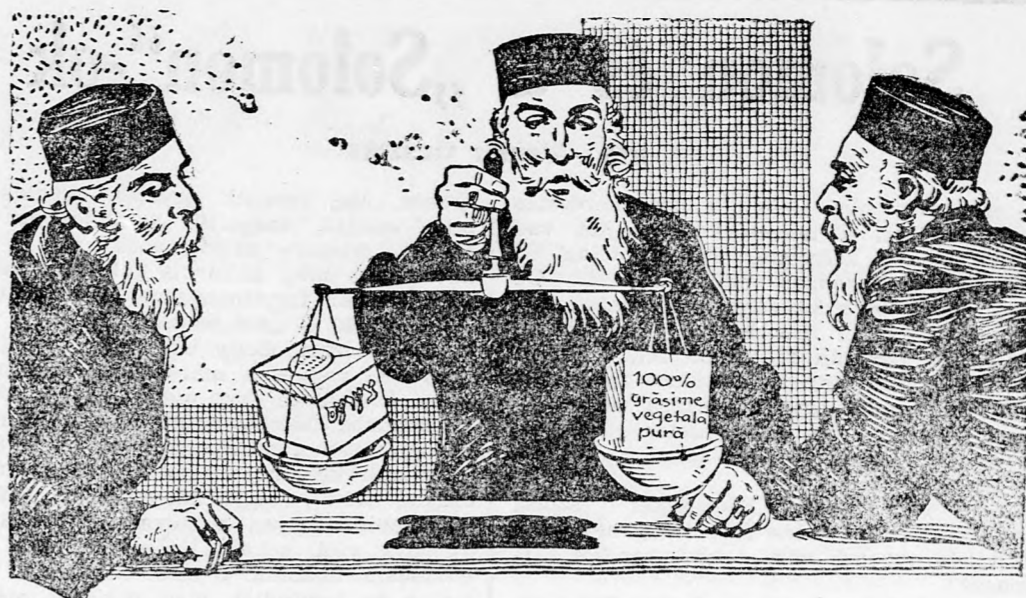
Annai kérdéssel áraszt el egyszerre, hogy alig tudok szóhoz jutni. Végül is megkértem, hogy milyen a helyzet Németországban.

— Rossz, nagyon rossz. Irja meg olvasói számára, hogy nem az egész német népet követi Hitlert. Valamikor így volt, most azonban már nem ez a helyzet. A fele egykori hiveinek ma csak félelemből tart ki mellette. Nincs már lelkesedés, az élet napról-napra drágul, a fizetések esnek, a kisipárok és nagyiparosok, akik Hitlert uralomra segítették, most súlyos árat fizetnek örült tévedésükért.

— Beszélnek-e a háborúról? — kérdeztem.

— Szinte csak erről beszélnek — hangzott a válasz. — Mindenki hisz a közeli háboru lehetőségében és emiatt mindenki rémületben él. Jól tudjuk, hogy minden el van készítve a háboru érdekében, különösen ezen a környéken, Ausztria elfoglalása érdekében. Nálunk mindenki biztosra veszi, hogy a kormány csak kedvező konjunktúrára vár, hogy az Anschlusst realizálja, ami Európa számára nem jelentene egyebet, mint egy új világháboru első etapját. Két lépésre tőlünk, itt a mai-erhoffi repülőtéren, egész sora épült a kaszárnyáknak, amelyekben az osztrák légionistákat helyezték el.

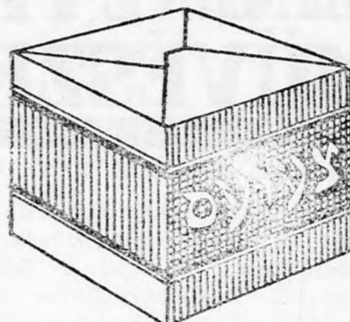
Néhány héttel ezelőtt erre járt Hitler egy autót felszentelésére. Valójában egy stratégia utról van természetesen szó, amely az osztrák határhoz vezet. Sokan azt mondják, hogy nem is Hitler volt itt, hanem egy alteregoja szerepelt helyette. Németországban jóformán csak hadiipar dolgozik és ezt mindenki jól tudja. Emiatt nagy a pánik, mert kétségtelen, hogy egy

EGÉSZSÉGET A CSALÁDNAK AZ ÚJ ESZTENDŐBEN IS

נעוֹאָנֶן

אינד אײַסגעפראַכט אונד אלס ריינעס פּלאַנצען פּעטמ נעפּונדען, דאָזער פּאַן נייען יאָר אונגעפאַנגען אכטעט יעדע יודישע חוּזפּרוי, דאָמיט דיא שפּיווע נעואַטצע בייא דער דערשמעללונג דער שמאַקדאפּטסטען שפּיווען, איינגעהאַלטען ווערדען, אונד נימט דאָזער דאַס כּשר 'צערעס' שפּיווע פּעטמ צום בראַטן, אונד קאַפּען

Ceres
100% növényi zsiradék

Ugy tejes, mint husos ételek számára

שנה טובה תכתבו ותחתמי לאלתר לחיים!

háboru Németország végét jelentené. Csak a hitlerista ifjuság és a rohamcsapatok álmodnak háborúról, jobb zsoldról és egyebekről, a német nép zöme arra vár, hogy alkalma legyen megnyilatkozni a hitlerizmus ellen.

hangulatnak.
Jeruzsálem, szeptember 21. A Jewish Agency statisztikai hivatalának jelentése szerint 1935 augusztus havában 4356 zsidó vándorolt Palesztinába (1934 augusztusában 2771 volt a bevándorlók száma). A bevándorlók közül 547 egyén minimálisan ezer fonttal rendelkező tőkés, négy bevándorló 250 fonttal rendelkező iparos, 177 hitközségi alkalmazott, 84 tanuló, 2236 munkácsertifikáttal rendelkező egyén, 1263 pedig palesztinai polgárok hozátartozói voltak, akik a kormánytól kaptak bevándorlási engedélyt.

Ezerint 1935 első nyolc hónapjában 37 ezer 551 zsidó vándorolt az országba, ezenkívül pedig 2489 turista kapott tartózkodási engedélyt. Tehát 39 ezer 993 lélekkel gyarapodott ezen idő alatt a palesztinai zsidó lakosság a természetesen szaporulaton kívül. 1934-ben 19.130 volt az első nyolc hónap bevándorlásának eredménye. A nyolc hónap alatt bevándorolt zsidók közül 5636 egyén (15.7%) ezer fonttal rendelkező tőkés, 31 egyén (0.1%) szabadfoglalkozású, 562 (1.6%) kézműves, 37 (0.1%) biztos jövedelemmel rendelkező egyén, 9 bevándorló 500 font tőkével rendelkezett, 1884 (5.3%) hitközségi alkalmazott, 723 (2.0%) tanuló, 18.057 (50.2%) munkácsertifikáttal rendelkező bevándorló, 8967 rokon (24.9%) volt. Ugyanezen idő alatt 14.579 zsidó turista látogatta az országot.

Jeruzsálem, szeptember 21. Az utóbbi hetekben 19 új üzleti vállalatot jegyeztek be Palesztinában. Az új vállalatok között szerepel egy építőanyaggyár, egy szövőgyár, egy cukorkagyár, egy hajózási és egy szövetkezesi vállalat, mely kórházak építésével foglalkozni. E vállalatok alaptőkéje 170 ezer fontot tesz ki. Ezenkívül földtársaságok is alakultak 90 ezer font tőkével.

Jeruzsálem, szeptember 21. 5695 évében jelentősen fellendült az építkezés Tel-Avivban. A városi tanács ezen idő alatt 14.641 szoba építésére adott ki engedélyt. Ebből 13.000 lakás és 334 különböző üzlethelyiség. A kiadott építkezési engedélyk 444.613 négyzetméter területre szóltak. Az új építkezések mintegy 300 ezer fontot investáltak. Az új házak legnagyobb része a magas földárak következtében háromemeletesek.

Jelentkezzenek az állampolgársági listából kimaradottak!

Szeptember 30-án jár le a jelentkezés határideje

Cluj, szeptember 21. Közölte az Uj Kelet, hogy a kormány rendeletet adott ki, amelyben módot ad mindazoknak, akik kimaradtak az állampolgársági listából, hogy oda bejussanak. A clujai városi tanács a mai napon a következő hirdetményt tette közzé ebben az ügyben:

Az időközi bizottság az igazságügyi minisztérium statisztikai osztályának szeptember 13-án kel 88654 számú rendelete alapján tudomására adja a város azon polgárainak, akikről különböző okok miatt az állampolgárok névjegyzékébe való felvételét meg-

tagadták, hogy kötelesek úgy maguk, mint családtagjaik az illetékes kerületi kapitányságnál jelentkezni, hogy őket új jegyzékbe vegyék fel. A családők születési bizonyítványait, feleségük és gyermekeik születési bizonyítványait, valamint a házasságkötést igazoló okiratot kell bemutatniok. Tekintettel az ügy nagy fontosságára és a még rendelkezésre álló rövid időre, felhívjuk az érdekelteket, hogy szeptember 20-ól bezárólag szeptember 30-ig feltétlenül jelentkezzenek.

Pillanatnyi pánikot idéztek elő Palesztinában az arab lapok híradásai az olasz-abesszin konfliktussal kapcsolatosan

Az év első nyolc hónapjában 40 ezer zsidó vándorolt be Palesztinába. 19 új üzleti vállalat alakult az utóbbi időben. Több mint 14 ezer szobát építettek egy év alatt Tel-Avivban

Jeruzsálem, szeptember 21. A palesztinai arab lapok alarmizáló híreket közöltek az olasz-abesszin konfliktus kapcsán, ami pánikot idézett elő a lakosság körében. Az arabok siettek kivinni pénzüket a bankokból, aranyra váltották be papírpénzeiket és nagy bevásárlásokat eszközöltek élelmiszerekkel, szövetekkel fedezésére.

Ez az egyébként alaptalan pánikhangulat bizonyos mértékben a zsidó lakosokra is átterjedt és talán gazdasági katasztrófához

vezetett volna, ha a zsidó bankok nem lépnek életbe ellenakciót. A pánik hatása alatt különösen nagy veszteségek érték az arab bankokat. A lakosság azonban ma már belátja, hogy alaptalan volt a pánik és azt spekulánsok és egyéb haszonlesők szították. A bankokba újra visszahelyezték a kivett betétösszegeket és az élelmiszercikkek árai, melyek az utóbbi napokban emelkedtek, újra normális színvonalon állanak.

A kolóniákon nyoma sem volt ennek a

beteg embernek arcvonásai, de a szívet visszaadja szépséget

egészen új oldalról... D." kiváló hatását... asszony levele, amely... hogy rövid néhány he... badult évek óta tartó... etvekményeket említi... az állandó roszulét... ársök következtében... odott, arcvonásaim va... jellegét öltöttek, ugy... el öregebbnek néztem... am. A „Gastro D.” fel... hálás vagyok, mert... füleg visszaadta erede... másimat.

Amerikában nemrég... ny kivonatóból készült... ásu krónikus gyszor... ántalmaknál. Nemcsak... fájdalomcsillapító, de... megbetegedés okát é... gögyulást eredményez... és gyógyszerésznél, Ca... kékre utánvétél 130 lej

ülünk, ezek a tárgyalá... eményre. Arta vonat... rban nem tudtak meg... y a szindikátus állott... áncs tudomásunk,

az angolai árutartoz... ionala korábban olya... adott, hogy az angol... százaléka átutalandó... iparügyi minisztérium... rtások teljes összege... te el. Most felhívta... oly rendszert léptet... el hitelező elhatározás... gy a romániai adósná... kát, vagy teljes öszs...

afolyam kötelező a m... A Banca Națională... elött eljárást indít... hágása címén az egy... rda ellen. A jegyban... obanforgó menetjegy... ványa van külföldi va... romániai jegyelárusít... nál a hivatalos kurza... gasabb árfolyamokat s... el jegyek kifizetésére... galatól hivatajos ár... A fejeletés ügyébe... te a vizsgálatot.

terése. A pénzügym... közölte a vármhatós... ggedelt 5 százalékos é... ggedélyeken szereplő... árt árak értéke közö... el kompenzációs alapo... Az utóbbi esetben csa... ezt az 5 százaléko... eltérés a kompenzáció... csomagolásából, de me... származik.

hirdetmény

tartásu Izr Hitközsé... iskolájánál megürese... tlyázatot hirdet.

nél nem idősebb, va... el bíró férfi vagy nő... nyelvet tökéletesen... és zsidó-tárgyak ala...

románnyelvű pályá... okmánymasolatokká... Elnökségéhez címez... azgatóságához: Cluj... 52. sz. alá, legkésőbb... gér küldhetők be.

ber hó 1-én foglalandó... ember hó 1-én. Az al... Hitközség állapítja meg... er hó 20.

Klein Gyula
iskolaszéki elnök

ollát.

... vagy megjavítjuk... Elhasznált arany toll... Töltőtollat díjtalanul... díjjal töltőtol szak... et:

épválalat

...na Maria 2.

Solomon és a „Solomon“-ok

Írta: Weiner Gusztáv

A newyorki bíró ítélete a horogkeresztes zászló ügyében a németországi sajtót vad kifakadásokra készítette, melyekről az Uj Kelet már kellőképpen megemlékezett. De éppen egyik legérdekesebb mozzanata, mely a Völkischer Beobachter szeptember 9-iki száma nyomán fedeztünk fel, érthetetlenül sokáig elkerülte az általános figyelmet. Pedig van benne egy zártosra néző — sajnos — nagyon is szegényes részlet, melyből bűn volna, le nem vonni a szükséges tanulságokat.

Mindig a Völkischer Beobachter szóról szóra lefordított idézete szerint, a newyorki bíró ítélete egyebek közt a következőket tartalmazza:

„...A továbbiakban Brodsky bíró kijelenti, hogy négyen a vádlottak közül, nevezetesen Arthur Blair, William Bailey, William Howe és George Blackwell, nem követték el a Bremen nvű hajó fedélzetén semmiféle olyan ténykedést, ami a törvényellenes csoportosulás tényálladába ilködik. Vincent McCormack ügyében pedig a tanuvallomás, mely szerint ez a vádlott a horogkeresztes zászló védelmére siető Matthew Solomon amerikai detektívet leütötte volna, ellentmondásokat tartalmaz. Az első négy vádlott ügyében nem merült fel semmiféle bizonyíték az iránt, hogy törvényt szegtek volna. Ők csak egy embertömegben voltak jelen, melynek tagjai csupán törvényes jogokkal éltek, amikor megjelentek a fedélzeten, hogy tiltakozzanak a német horogkeresztes zászló ellen. Ehhez mindaddig joguk volt, amíg nem követték el békebontást...“

A bíró még külön is tiltakozik azon fölévés ellen, hogy ítéletével a megtörtént békebontás tényét akarná helyeselni vagy elpala-stolni. Hangsúlyozza, hogy a Bremen fedélzetén valóban történt elítélendő cselekmény is, melynek tettesei azonban ismeretlenek. Mert a tiltakozó csoportosulás pusztá ténye a szabad Amerikában még nem tekinthető békebontásnak. És a bíró nem lát bizonyítékot, mely megengedné pont a vádlottakat felelőssé tenni a csoportosulás folyamán később bekövetkezett tényleges békebontásért. Az ítélet vége így hangzik:

„...Lehet azonban, hogy a horogkeresztes zászló megjelenését Newyork kikötőjében a vádlottak vagy az amerikai polgárság egy másik része, helyesen vagy helytelenül, egy olyan jelvény nemkívánatos kitűzésének tekintették, mely mindazt jelképezi, ami ellenlábasa az amerikai eszméknek a népek istentudata és kijátszhatatlan jogairól, továbbá mindarról, amit az élet, a szabadság és a boldogság utáni törekvés jelent. Az összegyűlt közönség nézete szerint a nemzeti szocialista kormány eme jelvénye nem jelképez egyebet, mint harcot a vallás ellen, továbbá polgárok megsemmisítését pusztán vallási vagy származási okokból, tanult foglalkozások megvetését, vagy más szóval, ha szabad egy biológiai kifejezést használnom, egy atavisztikus visszaesést középkori, sőt talán barbár és társadalomellenes állapotokba.“

Maga a „Völkischer Beobachter“ sem meri kifejezetten állítani, hogy ezen valóban emberséges ítélet, mely az emberi méltóság dicőretremeltő védelmét jelképezi a horogkeresztes barbárismus ellen, egy zsidó származású vagy vallású bírótól ered. Kájánul csak arra mutat rá, hogy a Brodsky-név délorosz eredetre vall és hogy Oroszország déli részében sok zsidó is viseli e nevet. Mi azonban nyíltan megvalljuk, hogy örülnénk, ha kitűnne, hogy az emberméltóság eme nagy-szerű védelmezője — zsidó. E tudat egy bizonyos keserűség enyhítésére szolgálna bennünk.

Mert, ha a Völkischer Beobachter teljesen el is siklott egy másik név fölött, mely az amerikai bíró ítéletében fülünkbe harsog, semmi sem leplezheti el előttünk többé azt a tényt, hogy a horogkeresztes zászló védelmében megsértett amerikai detektív, nevezetesen Solomon ur, aki egyébként tudunkkal nem állami tisztviselő, hanem ugynevezett Pinkerton detektív, hogy — hangsúlyozzuk még egyszer — ez a Solomon ur az egyetlen zsidó, aki ebben a perben szerepet játszott, míg pont a vádlottak, akiket tiltakozásuk a fajság tulkapásai ellen vitt a vádlottak padjára, mindnyájan eredeti angolnizmatu neveikkel igazolják „árja“ származásukat.

Különösen megdöbbenő név ez a Solomon. Tíz évvel ezelőtt fölhangzott német bíróságok előtt azon vádlottak közt is, akik Erzberger és Rathenau gyilkosainak támogatásával voltak megvádolva. Ez a Solomon azonban biztosan nem azonos a maival, aki nek más előneve van. Az akkori Solomon-nak minden igyekezte a náci oldalán — úgy látszik — hiábavaló volt. Amióta Hitler uralomra jutott, az összes egykori „Fehmerdör“-ek nagy kitüntetésben részesültek. Ott van köztük Berlin mai rendőrigazgatója is. De „Solomon I“ ur neve teljesen lejt a láthaárról. Mégis követőre akadt „Solomon II“-ben. Az is igaz azonban, hogy „Solomon I“ nevet változtathattott időközben...

Sajnos, nemcsak Berlinben és Newyorkban, hanem egybűt is vannak „Solomonok“.

Vannak Romániában tehetős zsidók, akik gyerekeik nevelését olyan német „Fräulein“-okra bízzák, kik a rájuk bízott gyerekek jelenlétében, nyilvános és nem nyilvános he-

lyeken, alig tesznek egyebet egymás közt, mint szidják, szapulják a zsidót és élik a Hitlert. Vannak zsidók, akik ezt a furcsa neveltetést még akkor is folytatni hagyják, amikor már figyelmeztetve lettek a tényállásra. Ezek is „Solomonok“.

Isten őrizzen, hogy bárkitől irigyeljünk a kenyeret, melyet a mai nehéz időkben valahogy biztosítani tud magának. A „férfias“ náciizmuba belebolondult hisztériás nőknek is joguk van a mindennapi kenyérre. Sőt vigyáznunk kell, hogy igazság-alanság ne történjék, mert — egynehány német „Fräulein“-becsületére legyen mondva — a „Fräulein“-ok parki vitái néha saját soraikban is ellentmondásra találnak. S ettől eltekintve, még a bűnös se foszódjék meg minden intézkül kenyérrel, ha rá van szorulva. De föltehető, hogy illetlenség és tisztességtelenség mindenkit arra kötelezhetnek, hogyha már zsidó kenyeret esznek idegenben, akkor legálább is ez idő alatt tartózkodjanak zsidógyűlöletük hangos kifejezésétől. Akiből pedig hiányzik az illetlenség és a tisztességtelenség az ugyan még mindig kitünően érthet mindennemű egyéb foglalkozáshoz, de a gyermeknevelésre biztosan alkalmatlan. Ha egyéb nem, hát ez az elgondolás bír.

hatná rá a tehetős zsidó családokat arra, hogy a szolgálatukba tolatkódó „Fräulein“-okat jól megnézzék. És bizonyos „Fräulein“-ok is levonhatnák belőle a szükséges következtetéseket anélkül, hogy „belső meggyőződésük“ csorbát kellene szenvedjen. De gyakran nem teszik. Sem ezek, sem azok.

Pedig zsidó szolgálatba senkinek sem kell állania. Aki a zsidót gyűlöli, az becsületesen nem is vállalhatja el, annak nem is szabadna elvállalni zsidó gyermekek nevelését. És mindenképp nem szabadna legyen, hogy zsidó szülők zsidógyűlöltre bízzák gyermekeiket.

Es Romániában mégis akadnak zsidók, akik még akkor is ellenségeik légkörében hagyják mozogni gyermekeiket, amikor már alkalmuk volt figyelmezzeni a tényállásra.

„Solomon urak“, sajnos, elegenden vannak itt Oradean is.

Mit szóljunk azokhoz a zsidó apákhoz és anyákhoz, akik gyermekeik nevelését tudatosan — és minden külső kényszer nélkül — ellenségeikre bízzák?

Solomon I gyilkosokat támogatót, Solomon II gyilkosok zászlóját véde. Mindez bűn. De még korántsem a legnagyobb. A többi Solomonok azonban saját gyermekeik felkeltésére még mindig kitünően érthet mindennemű egyéb foglalkozáshoz, de a gyermeknevelésre biztosan alkalmatlan.

Es ami a legsúlyosabb, kényszer nélkül önszántukból teszik.

UJ TECHNIKÁVAL a ruhafestés, vegytisztítás CZINK-nél nem drágább, csak jobb mint bárhol

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szeptember 26-án, csütörtökön este fél kilenkor: Az újjaalakított színház ünnepélyes megnyitása. Sorrend: I. Zenekari nyitány. II. Vászárhelyi János dr bevezető beszéde. III. Uj ház a régi helyén. Alkalmi játék, egy képpén. IV. Liliom, egy csirkefogó élete és halála. Teljesen új rendezésben, új díszletekkel. A címszerepben Kovács György, a budapesti Vig-színház tagja, mint vendég. A „Halhatatlan Színháztörténel“ ciklusának első darabja. Júlika: Fényes Alice. Ficsur: Tompa Sándor, Marika: Stefanidesz Illy. — Premierbérlet 1. szám.

Péntek fél 9: Liliom, egy csirkefogó élete és halála. Előtte: Uj ház a régi helyén. Rendes bérlet 1. szám.

Szombat este 9: Szentlászlói Völégény. Eredeti népszínmű, 3 felvonásban. Írták: Györkös Ferenc és Szabédi László. Zenéjét szentlászlói helyi gyűjtése alapján összeállította Ürmösi Jenő. A tordaszentlászlói földművesek ének és tánckarának részvételével. Solymosán Magda, Stefanidesz Illy, Kőszeghy Margit, V. Hegyi Lili, Tóth Elek, Jeney János, Tompa Sándor, Ihász Aladár, Csóka József, Réthelyi Odón, Nagy István a főszerepekben. Premierbérlet 2. szám.

Vasárnap d. u. 3: Bob herceg. (Solymosán Magdával). Olcsó helyárakkal. — D. u. 6: Liliom, egy csirkefogó élete és halála. (Rendes helyárakkal). — Este 9: Szentlászlói Völégény. Bérletszűnetben. Hétfő fél 9: Szentlászlói Völégény. (Rendes bérlet 2. szám). Kedden és a következő napokon: Százszuszás tempó.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné, dupla műsorral: I. Autós banditák. — II. Nagy szenvedély. Elisabeth Bergnerrel.

Ma, péntek nagy premier, szezon-sláger kis helyárakkal: 15 és 20 lej. José Mojica az „Almain asszonya“ c. slágerfilm főszerepében. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Ilyen műsor még sohasem volt! I. Öngyilkosok klubja. Edgar Allan Poe grand gignolja Paul Wegenerrel. Csak erős idegzetűeknek. II. En vagyok a Zsuzsi. Vigoperett. Lillian Harvey-vel. Helyárak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9. Hétfős, kedden 5, 7 és 9: I. Az vagyok, akit szeretsz. Társadalmi dráma. Főszerepben: Gréta Garbo. — Micki maus és Journal. — III. Rin-Tin-Tin, az élő csoda-kutya, fellép minden szűnetben. Helyárak: 10 és 12 lej.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA“ iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Halló! Megnyílt az „Elvetia“ aranybeáltó, Str. Memorandului 2. Órák, ékszeres szenzációs olcsó árban, valamint e szakmába vágó munkát precízen és olcsón vállal.

Szörmezsükségletét, valamint bunda átalakítását és javítását most még nagyon olcsón Mandelbaum szűcsnél, Regele Ferdinand 20.

Ékszeri akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

1200 méter férfiszövetmaradék félárban kapható „Partie“ áruház új helyiségében Str. Memorandului 4.

Álteres jüdisches Mädchen aus besserem Hause Deutschsprechend, besitzt gute Näh-kentnisse wie auch in der Wirtschaft, sucht Stelle zu größeren Kindern. Koschere Küche gute Behandlung. Adresse Goldschmied Lazar Foresta, Reghin. Jud. Mures.

Kiadó szép háromszobás komfortos lakás. További két szoba, előszoba irodának, rendelőknek. Regina Maria 38. I.

Legmodernebb kalap-modelleket legelegán-sabban, legszebben Gracia, Calea Victoriei 5 alatt készülnék.

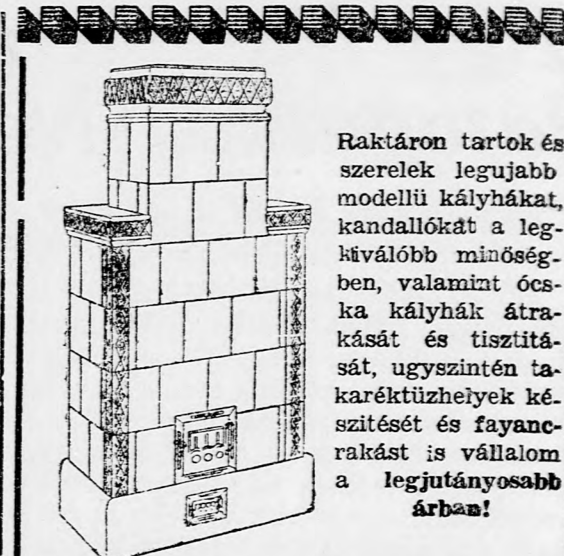
Ernyőket olcsón készíjt, javít, áthuz Ernyő-üzem, Cluj. Reg. Ferdinand 21.

Diákány, lehetőleg egyetemi hallgatóú utitársat keres Franciaországba szeptember végére. Levelet Gerő M., Calea Motilor 7. címre.

Kiadó november 1-re Anton Pan-uccában négyosztós, összkomfortos családi ház. Bővebbet dr Vass fogorvosnál, Str. Duca 3.

Különbözőféle uccai parkettes szoba, folytonos fürdőszobahasználattal, üresen, vagy bútorozva, központban, október 1-re kiadó. Cím a kiadóban.

Keresek 24 és 21 éves hugaim részére certifikáltul rendelkező fiatal embereket, kiknek utazási költségeit fedezném. Levelet „Pa-lesztina“ jelígere a kiadóba.

GRAEF PÁL kályha mintalera

CLUJ, Piața Unirii 8. sz., az udvarban

Legelegánssabban készíjt férföltönyöket, kabátokat Pop, Párisban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8. emelet.

Lakásért héber, angol nyelvet tanítani tudó nőt vagy fiatalembert keresek. Cím a kiadóban.

אין דער היעוועגן „הלמוד תורה“ ווערן אויפגענומען קינדער צום לימוד דרדקי וגפיה מיט ביליגען שכר לימוד אונד ביליגע ערפולע-נונג נאכערנס ביים

Primrabin H. Braun ICLUD jud. Someș.

רב אוריודוקי במקום פרנסה בכבוד מחמת חולשת ב"ב ברצונו להחליף משרתו במקום אורב צח ומים וכ"י או למשרת תופת ישבה או מנדי באיזה חברה בעיר גדולה ומנוחה ג"כ לסייע להוצאות הטיסות יתר הדברים החח „אמונה“ אל המערכת.

Kereskedelmi vállalat, vagy ügynöki irodának kiválóan alkalmas két szoba kiadó. Piața Cuza Voda 2.

Szülők! Az iskolai év kezdetével védjük gyermekeink egészségét a kellemesen illato-sított „Senlaslo“ fertőtlenítő szappannal.

Garzonlakás szoba, előszoba, fürdőszoba kiadó. Motilor 54.

Kereskedő segéd felvétetik textil szövofonal szakmában. Üzlet szombaton zárva. Ajánlatokat eddigi működéssel és fizetési igény megjelölésével „Elsőrendű kiszolgáló“ jelígere a kiadóba.

Kifogástalan állapotban levő bordó színű piüsz-függönyöket

veszek. Címet a kiadóba „Prompt“ jelígere.

Siketnémákat felelősség mellett megtanítok beszélni. Kijavítok mindenféle beszéd-hibát. Nagy, tanár, Cluj, V. Goldis 32.

Akadémista urilány keres teljes ellátást, zongorahasználattal, esetleg zongora-tanítást. Ajánlatokat „Pedagogus“ jelígere a kiadóba.

Keresek 50.000 lej kölcsönt 100 százalékos biztosíték mellett, megfelelő kamat ellenében. Ajánlatok „100 százalék“ jelígere a kiadóba kérek.

Érzéstől legmagasabb áron vesz „Tacamul“ Str. Neulucea 6.

Szörmebundák javítását, átalakítását, férfi és női kabátok bélelését, szörmeállók készítését jutámposan vállalom. Szántó utóda Veress szűcs. Cluj, Nicolae Jorga 2.

Jól bevezetett textilüzlet, áruval, járás-székelyen, külföldre távozás miatt átadó. Cím a kiadóban.

Textilgyár, melynek szüksége van belföldi kenderre, írjon „Szezoncikk“ alatt a kiadóba.

Hölgyek figyelmébe. Külföldi utamról visszatérve, a modern kézimunka legújabb sablonjai és mintái igen nagy választékban kaphatók. Fisch Böske kézimunkaszalonja, Cluj, Str. Barihu No. 16.

Kiadó ujonnan festett, féregmentes, különbejáratu bútorozatlan szoba. Sigmond, P. M. Viteazul 3.

Kiadó azonnalra, központban száraz, egészséges pinchehelyiség (volt borpince). Sigmond, P. Unirii 3.

MARTIN BUB

A gyermekek át-hallgatnak. De éjsz-mukból, felriadnak, szemüket megbizh-Volt egy barát. Volt jóbarát, mint a-re idegen lett a tek-ja szögletében: Tal-magadnak, hogy tö-Volt egy tanító; az egy. Jó volt tud-tehát minden rendb-bé hangja, amikor-többé szabad tér ho-Maga a kedves v-roltunk és játszott-idegen lett.

Mi történt? Hisz-de mégsem értjük, össze.

A gyermeknek, ha-gyen és fejlődésé-k bizhatóság érzésé-ne valaminek, ami-A szülői ház nem-hozzáértőzik.

A gyermek aggó-mondani senkinek a-anyjának sem. Ez ne-hét mondani. És kére-Senkisem tudja meg-minden ugy, ahogy-A gyermek lázadó-dásnak nincs kitörés-vissza. Egy szenvedé-golhat fel, csak duzz-lek nem torokkollt-tő-átalkodottá válik. Így-sz.

Szülők, nevelők, m-levéssel, a gyermek-szemben?

En nem tudok ma-megrendíthetlent k-ban láthatóvá tenni-mondhat csődöt, mer-lyamatos történelem-és labilitásának, nem-icdőtől való. Valamit-hetetlenül a mienk-világában mint meg-bizalomra érdemes-vá tanulunk.

Ez nem jelenti: a-egyik népi felfogás-egy másik népi felf-jelenti: azt mondani-gyunk, nekünk is m-tája, a magunk érté-fajtnak egyik péld-egyetlen példánya a-Mi Izrael vagyunk. szolgálatva is, bes-cünk. A föld összes-nak bennünket, de-nem zárhatunk mag-büszkeséggel mondo-remegve mondom. T-az a sors; a népek s-abból így kirekesztv-batni belőle és így h-Izrael a kegyelem i-ben megújíthatni az-által keletkezett.

A gyermekeknek-dó fel Izrael, hanem-amelyből éltünk és-Szükségből megint r-re. Nem mint oly d-kedhetünk: „Ilyesmín-nem mint a föld zász-okkal inkább mint-ülősére szövetségi j-telességgel.

Izrael jelenti: gy-egy frigy kedvéért, szik. Lény és lény k-között, akikért a-életszerűen gyakorol-jelenti ma: megöriz-

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDELYI WIZO HIVATALOS LAPJA

MARTIN BUBER:

A GYERMEKEK

A gyermekek átéltek a történeket és hallgatnak. De éjszaka felnyögnek az álmukból, felriadnak, a sötétbe mereszlik a szemüket: megbizhatatlanná lett a világ.

Volt egy barát. Oly magától értetődően volt jóbarát, mint a napsugár. És egyszerre idegen lett a tekintete, guny van a szája szögletében: Talán valóban bebeszélte magadnak, hogy törődöm veled?

Volt egy tanító; valamennyi között ez az egy. Jó volt tudni: van ez az ember, tehát minden rendben van. Nos, nincs többé hangja, amikor szól hozzánk. Nincsen többé szabad tér hozzá az udvaron.

Maga a kedves vidék is, amelyen kóboroltunk és játszottunk, barátságosan és idegen lett.

Mi történt? Hiszen tudunk egyet-mást, de mégsem értjük, hogyan függnek ezek össze.

A gyermeknek, hogy lelkileg kitartó legyen és fejlődéssé, az állandóság, a megbizhatóság érzésére van szükség. Kell lennie valaminek, ami nem hagy cserben.

A szülői ház nem elég ehhez, a világ is hozzátartozik.

A gyermek aggódik, de nem tudja elmondani senkinek az aggodalmát, még az anyjának sem. Ez nem olyasmi, amit el lehet mondani. És kérdezni sem lehet senkit. Senkinek tudja megmagyarázni, miért van minden úgy, ahogy van.

A gyermek lázad, de ennek a lázadásnak nincs kitörése, a mélységbe hull vissza. Egy szenvedély ez, amely nem lángolhat fel, csak duzzad és megront. A lélek nem torkollik többé a világba, megátalkodottá válik. Így lesz a gyermek rosszá.

Szülők, nevelők, mi a tennivaló a rosszálevéssel, a gyermekek bosszúérzésével szemben?

En nem tudok mást, mint ezt: valami megrendítetlent kell a gyermek világában láthatóvá tennünk. Valamit, ami nem mondhat csődöt, mert nincs alávetve a folyamatos történelem változó eseményeinek és labilitásának, nem az órábi, hanem az időtől való. Valamit, ami a miénk, elvethetetlenül a miénk. Izraelt kell a gyermek világában mint meghitt, bizalmas és örök bizalomra érdemes értéket tapasztalataitvá tennünk.

Ez nem jelenti: az emberről alkotott egyik népi felfogással szemben: reaktive egy másik népi felfogást felállítani. Neri jelenti: azt mondani, mi „is” egy nép vagyunk, nekünk is megvan a magunk fajtája, a magunk értéke. Mi nem a nemzet-fajtának egyik példány vagyunk, hanem egyetlen példány a magunk fajtájának. Mi Izrael vagyunk. Elszegényedve és kiszolgáltatva is, besorolhatatlanok maradtunk. A föld összes hatalmai megfoghatatlanok bennünket, de a fogalomkategorikák nem zárhatnák magukba. Nem magabizós büszkeséggel mondom ezt, félelemmel és remegve mondom. Történelmien „Izrael”-é ez a sors; a népek sorsába így beszőve és abból így kirekesztve lenni, — így kido-batni belőle és így hozzájárva maradni. De Izraelé a kegyelem is, minden ily szükségben megújíthatni az összövetséget, amely által keletkezett.

A gyermekeknek nem pótlékként tárandó fel Izrael, hanem mint egyedülvalóság, amelyből élünk és amelyet elefejtettünk. Szükségből megint rábukkanunk a nevünk-re. Nem mint oly dologra, amellyel dicsekedhünk: „ilyesmin is van nekünk”, nem mint a föld zászlainak egyik jelére, sokkal inkább mint egy szövetség megjelölésére szövetségi joggal és szövetségi kötelességgel.

Izrael jelenti: gyakorolni a közösséget egy frigy kedvéért, amelyen létünk alap-szik. Lény és lény között, ember és ember között, akikért a teremtés alkotott, életszerűen gyakorolni a közösséget. És ez jelenti ma: megőrizni a közvetlenséget egy

egyre közvetetebbé való embervilágban. A kollektivitások önigazságával szemben a kapcsolatok tikkát megőrizni, amely nélkül jéggé kell dermednie egy nép életének.

De nem indultunk-e el magunk is azon az uton, hogy önigazságos kollektivitással legyünk? Leshetjük-e még a kegyelmet, hogy megújíthassuk az Összövetséget? Van-e még jussunk hozzá, hogy ama egyedülvalóságot képviseljük? Láthatóvá tudjuk-e még tenni gyermekeinknek a megrendítetlent? Izrael vagyunk-e még?

Ezt a kérdést nekünk kell megválaszolnunk. Nem patétikus nyilatkozatokkal, amelyek nem bizonyítanak semmit, hanem a magatartásunkkal a mindennapok folyamatosága és megdöbbentő anomáliái közepette.

Szükséges, hogy valóban birtokában legyünk alapértékeinknek, nyelvünknek és történelmünknek; ennek nemcsak a tudatunkba, hanem a vérünkbe kell átmennie. De még inkább szükséges, hogy Izraélként éljünk: gyakoroljuk a közösséget és vigyázzunk a közvetlenségre.

Kifelé ezerszeresen nehéz és akadályoztatott ez. Mégis semmi sem téríthet el bennünket attól, hogy elfogulatlanul, gyűlölet nélkül, személyiségünk töretlen egészségével álljunk egy más népiség tagjaival szemben, bárhol is találkozzunk ve-

lük, úgy, hogy megláthassa, felismerhesse ember az embert. Ma is, éppen ma, bármily borzalmasan van is megnehezítve, emberi nyíltság szükséges.

A zsidóságon belül, azt hinnék, felpatantak az összes zárok. De ha eltekintek mindazoktól az apró községakróli, amelyek a szükség idején nagy családokká nőttek össze: több szervezeti házszár, sőt szervezeti szálcacséplést látok, mint személy-szerinti cselekvést, több „gondozó”-t, mint testvéri gondoskodást, több rutint, mint iniciatívát, több intézést, mint odaadást. „Ki tudja”, mondotta a berdycezi rabbi a kegyetlen szívű szodomakról. „Talán nekik is volt egy gyűjtőperselyük, amelybe a jómóduak bedobták az alamizsnájukat, hogy ne kelljen a szegénynek szemébe nézniük!” A perselyeket ma alapoknak nevezik. De senki se véleje megvásároltnak lelki üdvét a hozzájárulással! Aki nem őrzi meg a közvetlenséget az ügysző, megtagadja Izraelt.

Remélhetünk-e új fordulatot, átjutást ezen a helyzeten? Benneteket kérdezek, kik ezt olvassátok.

Tanítások zsidó tartalomra a gyermekeket, próbáljátok zsidóul formálni az életüket, — de ez még nem elég. Magatokkal kell kezdenetek. Izrael több formánál és tartalomnál, egész személyiségünkben, embertársi, közösségi valólkban akar megvalósítva lenni.

A mi dolgunk, hogy ismét megbizhatóvá tegyünk gyermekeinket a világot. Rajtunk mulik, mondhatjuk-e nekik, magunknak: „Ne busulj, itt van anya.”

A WIZO galuti exekutívájának konferenciája Budapesten

Budapest, szeptember 21. Folyó hó 17-én konferenciára ültek össze Budapesten a Wizo galuti exekutívájának tagjai és a galuti föderációk delegátusai. A konferencián az angolai, hollandiai, németországi, ausztriai, lengyelországi, csehszlovákiai, romániai, jugoszláviai és más országok föderációi vettek részt. Erdélyt dr. Róth Dezsőné, az exekutívé tagja és Reiter Lunka, a Council tagja képviselték.

Csütörtökön nagyszabású ünnepélyt rendezett a Wizo a pesti izt. hitközség Goldmark-termében. Az ünnepélyt dr. Friedmann Ignác, a budapesti Wizo elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a kilőldi delegátusokat, majd rámutatott a Wizo célkitűzéseire és a konferencia feladataira.

Romana Goddman, a Wizo londoni exekutívájának tagja és a szervezeti és propagandaszakosztály vezetője tartott ezután előadást „A

Wizo művének helyzete, jelentősége és fejlődési lehetősége Palesztinában és a galutban” címmel. Rámutatott arra, mit alkotott a Wizo a palesztinai országépítés szolgálatában gazdasági, szociális és nevelési intézményeivel és hangsúlyozta a nevelés és a szervezőmunka fontosságát a galutban.

Dr. Mirjam Scheuer „A nő és a mi nemzeti építőmunkánk az országban” címmel tartott előadást, melyben a zsidó nő és a Wizo speciális hivatására és feladataira mutatott rá az országépítés mai szükségleteinek megvilágításával.

Az ünnepély, melyen nagyszámu és előkelő közönség vett részt, dr. Róth Dezsőné záróbeszédével ért véget. Dr. Róthné lendületes szavakban fejtette ki a zsidó nő nemzeti és szociális feladatait a nép és az ország szolgálatában és felfokozott munkánál hivatott a magyarországi zsidó nőket.

DR. WINKLER ERNŐNÉ:

A zsidó gyermekjátékról

Hogyan alakult, fejlődött ki az ujjáalakult Szentföldön a zsidó játékok és gyermekszokások hagyománya. Tulajdonképpen igen nehéz ezt éppen Palesztinában megtalálni, mert itt a világ legkülönbözőbb kultúráiban nevelkedett emberek találkoznak. Erec Jiszraelben a játék is az új életbe, a társadalom kialakító harcaiba kapcsolódik bele. Mig tehát másutt a játék csak alig, vagy csak kiválasztott körökben céltudatos, addig Palesztinában teljes mértékben be van állítva ez a körök uraló gondolatokörbe. Ez annál is érthetőbb, mert ez a zsidó ifjúság népileg öntudatos és a pedagógia legmodernebb elveit gyakorló gyermekkertekben nevelkedik. Egész életét az ideáloktól áthatott gyermekközösségben él le. A l'art pour l'art játék a Szentföldön nem igen létezik, mert az ő játéka nem a kicsinyek sportja, de a gyermek lélek alkotó és alakító energiájának a kifejezője. A Gán Jeladimban, a gyermekkertekben minden gyermeknek van egy darab külön kis földje, melyet maga művel.

Később, ha munkája eredményes volt, ezt a Keren Kajemetnek ajánlja fel, részvesz az egész gyermekkert együttes munkájában. Maguk díszítik, takarítják a konyhát, egyéb munkákat is maguk végeznek. Kis kolóniákat építenek agyagból, tipikusan eredeti szentföldi ruaterveket rajzolnak és vannak, megrajzolják Palesztina tájait és a zsidó történelem eseményeit.

Szokothkor például saját sátraik vannak és régi chaszid szokás szerint mindennap más és más vendéget hívnak oda. Pld. Mózes, Jeremiást, Bar Kochbát, Herzit, Nordaut, stb. és erre az esetre annak a kornak a képeivel az illető életét, munkásságát ábrázoló rajzokkal díszítik fel a sátrat. Aznap róla beszélnek, írásaiból olvasnak, költeményeket szavalnak, énekelnek, stb. Chanuka előtt menórát készit minden kis gyermekcsoport és résztvesz a nagy felvonulásban. Purimkor eljátsszák a nap történetét és korhű kosztümöket varrnak és rajzolnak. Általában minden ünnepben alakítón és al-

lótóan vesz részt minden gyermek és mindig megtalálja azt az összefüggést, amely őt, a mai kort az ünnep eseményeire fűzi. A gyermek így végigéli a maga alakított játékában az egész zsidó történelmet és így készül el testileg és lelkileg is a mai élet követelményeire. Ezt teszi azáltal is, hogy izmos karral és egészségséges testtel akar az épülő közösség szolgálatába állani, átszövi testedző játékaikat héber mesével és dallal és belehelyezi a zsidó történelem küzdelmes harcaiba.

S most néhány szót a nyugateurópai modern zsidó gyermekjátékokról. Ugy vélem, hogy sokkal jobban szorul ezekre a támaszokra a mai kor erősen asszimiláns levegőjében felnövekedő zsidó gyermek, mint a gettóbeli fiú vagy lányka. Ezeknek nem kellett hangsúlyozottan zsidó játékok, hiszen az egész légkör, melyben születtek és éltek, át meg át volt itatva a zsidóság szellemétől. De kísérjük csak figyelemmel egy ilyen magyarországi, talán dunántúli környékén élő kisgyermek életét. A szülői házban legtöbbször kivészen vannak a tradicionális zsidó szokások, melyek őseik életébe annyi báj és poézist vittek.

A gyermek így felnő s míg kicsi, mindennél képebben és mesékben, dalban s kedves szokásban egy idegen vallás szimbólumába ütökzik, természetesen, hogy a fogékony gyermeklelkében nyomot hagynak ezek az emlékek és közelebb érzi magát ahhoz a környezethez, mely melegséget és fényt áraszt az életébe. De vajjon szükségünk van-e nekünk, zsidóknak, arra, hogy idegen tollak, kölcsönvetett drágaságokkal tegyük színesebbé gyermekeink életét?

Nincsen-e a mi zsidó szokásainkban is elég poézis, melyet modern formába öltöztetve, bevihetnénk a gyermekszobába. Itt vannak ezek az előbb felsorolt zsidó ünnepi szokások. Nem tudjuk-e a chanukka-gyertyák fényét olyan meleg, fénytárasztóan fellobbanítani, hogy a gyermek ne tekintsen más lakók felé?

Ajándékozunk meg és szerezzünk neki örömet chanukkakor, nehogy fájdalmas szívvel gondolhasson pajtásai karácsonyi ajándékaira. A zsidó élet szimbólumait egyszerű eszközökkel szemléltető módon bevihetjük a gyermekszobába.

A kisgyermek alszik és ágyacska fölé ott örökdió a héber zsolotfárlat: „Kisdedek és csecsemők ajkára alapom az én dicsőségem”. (Zsol. 8.) Már egészen kicsi korban, mikor öntudatosabban kezd játszani, bele lehet vinni játékaiba a zsidó élet szimbólumait. Mily örömet szerez például a kis leánykának az a házilag előállított, talán primitív kis szombati babaszoba, ahol az asztalon két gyertyatartó, az ajtón mezuza, a falakon zsidó ünnepi képek díszelnek. Ugyanígy lehet megcsinálni azt a miniatűr iskolát, ahol a babáknak a kis tanítónéni héber betűket ír a táblára, ahol a falakon köröskörül szentírású idézetek: a menóra, meg az álef, beszéltábla láthatók. Mikor nagyobb a gyermek, jöhetnek sorra a szobnélsebb héber, magyar, német szövegi képes és mesélőkönyvek. A héber betűket játékos könnyűséggel tanulhatja meg a gyermek nagyszerű betűjátékok, meg az egyszerű, összerakható kockajátékok által. Nürnbergben és Bécsben egész sorozata van ilyenfajta új zsidó játékoknak. Nagyon érdekes volna például a közsímert irodalmi, zenéi, művészeti kvartett játékok példára, zsidó irodalmi és művészeti kvartett játékokat adni a nagyobb gyermekek kezébe, hogy abból a játékszerből könnyűséggel ismerjék meg népünk irodalmát. Ilyen ó- és újtestamentumi lottójátékot volt alkalmam már látni. Nem szölok e helyütt a zsidó vagy esetleg héber óvodák óriási vallásos nevelőhatásáról, ahol kis versekkel, gyermekdalokkal, eljátszott bibliai jelenetekkel tudnak közeléközni a gyermekekhez és keltik fel érdeklődését a zsidóság iránt.

Minden eszközt, bármilyen kicsinynek is tessék előttünk, meg kell ragadnunk e célra. Nem lehet elég korán kezdeni a gyermek zsidóvá való nevelését. A talmudi elbeszélés szerint Rabbí Józua ben Chananja édesanyja a még bölcsőben fekvő kis gyermekét bevitte a tanházba, hogy a kis fiucska füle már idejekorán megszokja a tanulás hangját és egész életén át édes emlékek éreze azt. Igyekezünk mi is ebben a szellemben nevelni gyermekeinket, hogy a jövődó harcokra erősen felkészült ifjúság várhassa a bekövetkező boldogabb zsidó jövődöt.

TUNKELER:

A Föld emberei

Beutaztam egész Palesztinát szélteben-hosszában, amint mondani szokás, Dantól Beér-Sebaig: Transzjordániától a Földközi tengerig, Judeától a Saron völgyéig, Saron völgyétől az Efraimi hegyekig, Felső-Galileától Alsó-Galileáig, végig a sziriai határig.

Persze, ez csak mondva van. Képzelték, ha nekem olyan darab aranyam volna, amilyen darab palesztinai földterületet még nem láttam.

Voltam a kolóniákon, megismerkedtem az összes telepekkel, régi alapítású kolóniákkal és a legfrissebbekkel, az újszabásakkal, gabonatermő-telepekkel, háromfolyósított, szőlőkertekkel. Voltam kolóniákon, ahol a tulajdonosok dolgoznak, ahol arabokkal dolgoztatnak, ahol zsidó munkásokkal dolgoztatnak és ahol zsidó munkások dolgoznak önmaguknak; meglátogattam a magántulajdon rendszerű kolóniákat, a kooperatívokat és a kollektívumokat; helyeket, ahol mindenki külön étkezik és helyeket, ahol egy fazékból esznek; kolóniákat, amelyek saját jövedelmükből tartják fenn magukat és kolóniákat, amelyek idegen kosztot élnek...

Láttam chasid-kolóniákat (Bené-Berak), ahol a kolónisták pajeszes zsidók, hosszú kabában, mezitlában, lefűző cipővel és nagy cidáklival, amely úgy lebeg rajtuk, mint egy vitorla a szélben. Láttam kolónistákat kabalisztikus könyvekkel a zsebükben és Bibliával a hónuk alatt, Nahalalban Bialik és Achad-Haam könyveivel, Daganjában Marx és Leninnel az övük alatt és olyanokat is, akik Achad-Haamot és Marxot (Kefar-Jechezkel), a Zohart és Ottó Bauert (Kvucat Brenner), a Bibliát és Lenint (En-Charod) együtt olvassák.

És mindnyájan valami furcsa nemzsidó dolgot csinálnak — a földet munkálják, mocsarakat szárazítanak, csatornákat ásnak, fákat ültetnek és országok építenek.

Hogy ez tetszik-e nekem? Nem tudom. Nem nagy szakértő vagyok az országépítés terén. Még nem láttam soha, hogy mi-lent kezdenek építeni egy új várost.

Azt már láttam, hogy miként kezdenek építeni egy házat, hogyan kezdenek varrni egy ruhát, hogyan nyitnak meg egy doboz szardíniát, de azt még nem láttam soha, hogy miként kezdenek építeni egy új országot.

Lehet, hogy jól, lehet, hogy rosszul csinálják. Ha majd befejezik Isten segítségével látni fogjuk.

De addig is érdekes, nagyon érdekes. Azt sem mondhatom, hogy nagy szakértelemmel bírok a kolonizáció és a földművelés ügyében. Nekem könnyen bebeszélhetik, hogy a káposztáson Szentjánoskernyér nő s a lencse körtefán terem. De annyit mégis megállapítok, hogy az egész ügy nagyon különös.

Milyen érdekes látvány például, amikor egy öreg zsidó, rossz szem ne verje, akinek normális körülmények között valamely kávéházban kellene ülni, kis kerek sapkával a fején és valami üzlet összehozásáról tárgyalni, itt áll előttem mezitláb, vázson alsóruhában, kaszával a kezében és verejtékekeze vágja a szénát.

És itt az a zsidó, aki mindig ott forgolódik botjával a Nalewki környékén és füléhez hajolva kérdezi: „Van-e valami beváltani való?” vagy egy heringbolt pultja mögött működik, avagy a kisgyermekeket oktatja a chéderben — most a Hadar-Harkmelen kórházat épít magának.

És ott, ott az a másik zsidó, egy bölcsész doktor vagy egy professzor kinézésével, — egy tyukot tapogat éppen, hogy van-e tojása... Szép kis foglalkozás!

S az ilyen emberekkel nem is lehet beszélni. Szóba hozom az aktuális cionista politikát és az „Aguda” választási harcat — ő meg az égre nézve mondja:

— Mit gondol, lesz eső? Mert nekem hol nap szénát kell vágni...

Hát miről lehet itt diskurálni egy zsidó tehenessel? Tehenekről, tyukasztról és virágokról.

Igen, virágokról. Kis szobalyukak, deszkából összetákolva és kannapléhvél megerősítve, de körös-körül virágok pompáznak.

S a gyermekek is fácskákkal és virágok-

kal foglalatkoskodnak. Minden virágnak külön neve van, ami nagy meglepetés számomra. Én eddig csak azt tudtam, hogy a virág a virág és itt minden gyermek olyan tisztában van a különböző virágok nevével, mint ahogy nálunk minden lány ismeri az összes filmsztrárokot.

Mit mondanak többet. Mult szombaton, Sabosz-Hagodokor az „Ohel-Sém”-ben voltam egy Oneg-Sabbath előadáson és itt a pódiumra lépett egy Reubeni nevű botanikus, egy talmud-tudósarcu, feketeszakállas zsidó és egy nagy beszédet vágott ki a korosabb zsidókból álló hallgatóság előtt.

Mit gondoltok, miről prédikált? Virágokról, rügyekről és hajtásokról, liliumokról, a Saron virágairól és hasonló butaságokról.

S a közönség türelmesen végighallgatta és megtapsolta.

Ha nálunk Lengyelországban, virágokról szóló prédikációval a szószekekre merészkedne, letuszkolnák onnan, kidobnák az utcára és bolondot kiáltának utána.

De különben is nagyon furcsa ember a kolonista. Nem udvaris és nincs érzeke a finomság iránt. Odajön valaki közülünk, egy intellektuel és ahelyett, hogy behívna a szalonba és elbeszélgetne vele a színház és a mozi újdonságairól, — bevezeti egy istállóba, egy egyszerű tehénistállóba, vagy a ovak és öszvérek közé, vagy esetleg egy tyulóba.

Kezdetben bosszantott a dolog. Hát mi vagyok én, egy ló, egy barom, hogy odaállítsz a barnok társaságába? Jobb társaságot nem is tudsz nyújtani számomra?

De hamar epérolog a haragod. Meggyőződsz róla, hogy az istállóban itt nagyon fontos szerepe van. Igen előkelő hely, talán még előkelőbb a szalonnánál is. Sok istálló szebben és jobban van építve, mint a lakóházak. A kolonista még egy farakban lakik, vagy egy lyukas foltozott „erif”-ben, — de az istálló kőfalakból áll s a tehene nem egyszerű tehén, hanem mindegyiknek külön neve van, még pedig eredeti héber neve: „Ahuva”, „Vasti”, „Nechama”, „Para aduma”, „Adina”. Még csak a kisasszony, vagy nagysága titulus kell hozzátenni...

Hallani, amit a kolonista lehangoltan jelent a feleségének:

Jehosua Manoach (Daganja Alef):

Hősi nap az ősi földön

(Emlékezés)

Gyönyörű koraőszi nap volt. A friss szellő és az aranyos napsugár versenyt játszottak a lében. Galileát elfoglalták, a háborúnak vége. Száműzöttek Galileából, foglyok Damaskusból jönnek Judeába, térnek vissza Tel-Avivba. Régi barátok ölelkeznek, egymásra ismernek, itt egy csoport, ott egy csoport, boldog érzés és ünnepi hangulat lebeg a levegőben.

A felszabadult Galilea és a visszatérő száműzöttek versenyre kelnek, hogy ha elkésve is, belépessenek a zsidó légiókba. Önkéntesen jelentkeznek. Sem a csalódás, hogy az első légió oly soká nem vehetett részt a Gállil tényleges meghódításában, sem az a tény, hogy az ország már el van foglalva és a fegyverszünet már kihirdetve, nem oltotta el a lelkesedés lángját, hogy a légiókba felvételük magukat. Összegyülekeznek tehát, vitatkoznak és tárgyalnak az uccákon, mozgás és élet minden sarkon, van cél, van tartalom, fantázia röpte és remény csapongása.

Szép napok voltak azok, de ez az egy a vakító fénytől átítatott őszi nap páratlan volt.

— Az amerikai légió megérkezett Tel-Avivba — mesélte egyik ismerősöm. — Zárt sorokban, hangos, vidám dallal vonult be a városba, élvezet volt nézni. A Tel-Avivba érkezők között voltam én is. A légiókat még nem láttam és égetem a vágytól, hogy lássam őket. Nagyon örültem tehát a hírek és érdeklődtem, mikor

— Chase, a tehenünk, az „Aviva” egészen oda van...

A jiddis nyelvnek nem nagy barátai, ezek a tehenek... Héberül beszélnek hozzánk, még pedig tiszta szefárd kiejtéssel. Ugy tűnik, hogy sokkal jobban értenek héberül, mint számos cionista...

Olyan becslik van itt a teheneknek, hogy mindegyiknek megvan a leszármazási okirata, nyilvántarják az egész családfáját.

— Ime, ime ez a tehén — magyarázzák — a hollandiai „Zilpá”-tól származik, amely a híres beyruthi bikával párosult. És ott, a „Sosana” unokája az öreg beyruthi „Vasti”-nak, amely hosszú ideig Damaskuszban élt és ott nevelték a hollandiai állattenyésztési akadémiai módszere szerint.

Vannak itt tehenek, akikről hosszú tudósításokat és leírásokat közöltek az újságok száza. Legalább annyit irtak róluk, mint egy Nobel-díjas tudósról.

Sőt, már nem egyszer filmezték is. Ha akarjátok, fényképet is kaphattok róla, profilban és en face, különböző pozokban, ahogy eszik, ahogy iszik és ahogy fejti magát.

Nagyon jó fényképarca van a tehének. Borjazás idején, részletes jelentések futnak végig az egész jisivon, az ellés lefolyásának minden mozzanatáról.

És aki feji, az sem olyan egyszerű legyen, hanem egy fiatalember, aki könyv nélkül tud ezer lapot a Talmudból.

Természetes, hogy ez szenzáció, látványosság. Ilyen jeleneteket gyakran látni egy amerikai misztert az ő misszéval és fiúcskájukkal — turisták, akik nézik és csodálják a nagyszerű képet:

— Fejnek egy tehenet!
A férfi Bedekerral, az asszony lorgnettel és a fiu, aki Newyorkban nevelkedett, egy nehéz kérdéssel fordul az apjához:

— Papa, ha befejezik a fejést, hol zárják el a csapatot?

És mivel a tehenek olyan nagy értékkel bírnak, mindegyiknek megvan a maga kijelölt helye, mint lehavdil, a tekintélyes közönségi tagoknak a Mizrachülés. És ha hazajönnek a mezőről, rendben odamennek a helyükre, nem úgy, mint nálunk, lehavdil, a színházban.

Ebből eszembe jut Jehuda Halévi, a nagy költő strófája:

— „Cion, becho kol chajo vaof chocho-mi”, aminek az értelme: Cionban minden állat okos és minden barom — egy bölcs...
Jidishből: *Tishbi Illés*

ba elvonuló csapatokat és örömkönyvek jelentek meg pilláin, oly közelállóvá, annyira testvéremmé vált, hogy most is megleget értek, ha rá gondolok.

Alig lépett ki az utolsó katonája Tel-Aviv kapuján, amikor új hir futott végig az uccákon: Hajó jött!

Konstantinápolyból jött a hajó és árbócán kék-fehér zászló lobogott. Kemál pasza száműzöttjei térnek vissza hazájukba, körülbelül ötven ember és chalucok is vannak velük.

Chalucok?!
Uj honfoglalók! El lehet-e képzelni, mit jelentett számunkra ez a hir, mit éreztünk e két szó hallatára?

Négy éven keresztül zárva volt az ország, bezárva, körülzárva. A tábor folyton-folyvást csökkent: sokat száműztek és sokan meghaltak különböző halállal. Mint-ha ketrebe lettünk volna zárva a szabaddulás reménye nélkül. És midőn a szomorúság, mint nehéz felhő ránehezedett a lélekre, midőn a látomásnéküliség, mint nehéz kő nyomta a szívet, midőn a sötétség és homály volt körülkörüli, az egyetlen menekvés, az egyetlen reményük volt: — az új feljövő testvérek. Még sokan emlékeznek azokra a sötét éjjelekre, amikor együtt ültünk, álmodoztunk, vitatkoztunk az „alija”-ról, az új honfoglalókról, elképzeltük, hogyan fogjuk fogadni őket. Sokan emlékeznek ezekre az éjjelekre, mikor erőt merítettünk a reményből és új bizalmat az elképzelésekből.

Vártuk őket, vártuk nagyon. Így várja az anya déledgetett gyermekét, így várja menyasszony jövőlegényét.

Ésők eljöttek?
Igen, eljöttek. Hatan jöttek Bendinből. Hónapokig bolyongtak. Sok viszontagságon mentek keresztül. De eljöttek. Milyen szívből fakadó volt a béke-üdvözet, milyen meleg a kézszorítás. Mint régi drága barátok, akik csak véletlen folytár szakadtak el innen, olyan természetes volt, hogy eljöttek és oly jó volt, hogy meg-

És ez a nap, a hét ötödik napja, az a nap volt az, amelyen négy év előtt a törökök kiűzték az idegen alattvalókat az országból. És akik csak látták ezt a kiűzetést, akik látták, mint hurcolnak asz-szonyokat és gyermekeket a csónakokba és a hajókba, azok úgy emlékeznek rá, mint a borzalom napjára. És éppen ezen a napon, négy év múlva, szabaddon, örvendő és vidáman tértek vissza az elűzött fiúk hazájukba és most tárt karok üj-jongó szívek fogadták őket.

Egy pohár tea mellett élénk beszélgetésben és feszülten figyelve az uti élményekre, a galutbeli eseményekre, így folyt le a fogadtatás és még aznap elhelyezést nyertek a munkában: hárman Daganjában és hárman Kinerethben.

Mikor hazafelé mentem az uccán végig, átengedve magamat a friss, hűvös szellő simogatásának és gondolkodva az elmúlt nap eseményei fölött, egyszerre csak megütötte a fületem gyermekek távolból idehangzó éneke: „Midőn visszahozta Isten Cion foglyait, olyanok voltunk, mint az álmodók...” Odátámaszkodtam a kerítés sarkára és hallgattam, hallgattam elmerülve...

CIONA TAGGER

Fiatall festőművész, aki tanulmányait Európa metropolisáiban végezte, egyike azoknak az erecsiszraeli művészeknek, akik megmaradtak igaz-vegig keletieknek. A legmodernebb festőtechnika, a legmerészebb, legújabb felfogás mögül is ki-ütözik Ciona Tagger képein a keleti em-bert, keleti művészt jellemző megnyugvás a jelenben, a lassu elfordulás minden harctól. Sehol sem találunk egymással hadakozó, egymás ellen kiabáló színeket Ciona Tagger képein. Mintha halványzöld fátyol borítaná, tompítaná valamennyit. Chaluca, beidun férfi vagy tájkép — mindegy: halk, csendes színek finoman vezetett ecset — egy kicsit önarckép valamennyi Ciona Tagger-festmény. Halk, finom, kameszerű jelenség. Ciona Tagger kedvence a jeruzsálemi társaságnak: ritkán beszél — ritkán lép a nyilvánosság elé műveivel, de ha megteszi, egy elmélyedő művész csendes haladását mutatja a tisztul-tabb művészet magasságai felé.
(Jeruzsálem)

A ZSIDÓ ASSZONYT
hádjá az erdélyi WIZO tífisvárosi központja.
Piata Asanesti 4.

Modern C...
Piata Unirii 31.

— A Skoda-ügyben vizsgálat. Bucurestiből ügyben a vizsgálat al-utóbbi napokban újabb hallgatások voltak. A meggyőződésére jutott, lakó egyént is ki kell van bioznyos diplom- amelyek az illetők országra való utazása- kel való szembebeszé- iátszanak.

— A beügyi almin- zeti a vizsgálatot a p- len. A ploesti interima- hangzott vádak ügy- szótába utazott és o- ja meg a vádakat. Ez igazgatásunkban, hogy- lyesen vizsgálja felül.

— Epekő-, vesekő- valamint azok, akik b- rodásában és közbéni- mézesen „Ferenc Józ- lata által állapotuk je- orvosi gyakorlat szám- lye hosszú megfigye- totta, hogy a „Ferenc- rendkívül kellemesen- prostata- és végbélbe- bélműtétek után is aj-

— Iasiban lesz a B- gos kongresszusa. B- romániai városok orsz- folyó évbén Iasiban ta- 15-én.

— Irodalmi törvény- ber 22-én, vasárnap a- csoportja egész al- nista Szervezet irod- Lion Feuchtwanger- c. regénye felett. A- irodalmi törvényzeik- Krausz L., míg tagj- Markovits B., dr. B- O. és Kelemen S. les- mann Dezső (Cluj), r- rich Ernő (Cluj) fog-

A VIVÓ
(Str. Iuliu Mani)
Marlene
és Tauber Richard
Hienz

— Újabb gyilkoss- tömeggyilkos. Bucu- Caciuc, aki az ügyés- kosságot vallott be, során beismerte, ho- Cucuruz szállodai- Maximov beszarásai- tibiől jött Iasiba és- tőjének, Elena Ciur- kívül még négy gyil- áldozatok nevént- Az összeg, amittől ez- sen kétezer lejt tet- sán a gyilkos beist- összes gyilkoságokr- avatta két fivérét v- rut. A nyomozás so- gyan is, hogy ez- házban meggyilkolt- öregasszony tettesé- vagy cincosai volta- helyszínére, megma- gyilkosság módja- tisztára az ő munka- gadni próbált, de- gyilkosságot a nyu- Sindriaru nevű egy- őrség még ugyan- vette Sindriarut é- régi bünei ügyében- meggyilkolták Zug- Kereszt Egyletnél- hiszik, hogy ez a- szárad.

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

— A Skoda-ügyben szakadatlanul folyik a vizsgálat. Bucurestiből jelentik: A Skoda-ügyben a vizsgálat állandóan folyik. A legutóbbi napokban újabb házkutatások és kihallgatások voltak. A vizsgálóbíró arra a meggyőződésére jutott, hogy több külföldön lakó egyént is ki kell hallgatni. Ezért szó van bizonyos diplomáciai közbenjárásról, amelyek az illetők kihallgatása, esetleg az országba való utazása és bizonyos személyekkel való szembesítése végett szükségeseknek látszanak.

— A beügyi alminiszter személyesen vezeti a vizsgálatot a ploesti városi tanács ellen. A ploesti interimáris bizottság ellen elhangzott vádak ügyében Iuca alminiszter Ploestibe utazott és ott személyesen vizsgálja meg a vádak. Ez az első eset a mi közügyeinkben, hogy egy miniszter személyesen vizsgálja felül egy szerv működését.

— Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik hűgysavas sók túlzott mennyiségben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szakértője hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a „Ferenc József” víz biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vakbélműtétek után is ajánlják.

— Iasiban lesz a romániai városok országos kongresszusa. Bucurestiből jelentik: A romániai városok országos kongresszusát a folyó évben Iasiban tartják meg október 13-15-én.

— Irodalmi törvényszék Zalaun. Szeptember 22-én, vasárnap a Zs. N. Sz. zálaui helyi csoportja egészeste alatt a „DOR-CHADAS” Cionista Szervezet irodalmi törvényszékét tart. Lion Feuchtwanger „Oppenheim Testvérek” c. regénye felett. A nagy érdeklődéssel várt irodalmi törvényszékben a zsüri elnöke dr. Krausz L., míg tagjai dr. Rosenfeld B., dr. Markovits B., dr. Balkányi N., dr. Szinetár O. és Kelemen S. lesznek. A vádat dr. Hermann Dezső (Cluj), míg a védelmet dr. Fendrich Ernő (Cluj) fogják ellátni.

A VIVÓ CLUB-ban
(Str. Iuliu Maniu 4.) vasárnap este
Marlene Dietrich
és Tauber Richard utánzatokat ad elő
Hienz Helly

— Újabb gyilkosságot ismert be a jasi tömeggyilkos. Bucurestiből jelentik: Vasile Caciuc, aki az ügyész előtt tegnap két gyilkosságot vallott be, ma újabb kihallgatása során beismerte, hogy meggyilkolta Vilhelm Cucuruz szállodai alkalmazotton kívül Ion Maximov beszarábiai fiatalembert, aki Albestiből jött Iasiba és betévedt a gyilkos szerezőjének, Elena Ciurleának a lakásába. Ezenkívül még négy gyilkosságot vallott be, de az áldozatok neveit nem tudta megmondani. Az összeg, amitől ezeket megfosztotta, összesen kétezer lej telt ki. Későbbi kihallgatásán a gyilkos beismerte, hogy szeretője az összes gyilkosságokról tudott, sőt azokba beavatta két fivérét is, Alexandrut és Dumitrut. A nyomozás során felmerült még az a gyanu is, hogy az Albinet uca 21 számú házban meggyilkolt Maria Sachalarescu nevű öregasszony tettestei is Caciuc és szerezője vagy cinkosai voltak. Caciucot kivítették a helyszínre, megmagyarázták neki, hogy a gyilkosság módja, a fejszéval való leütés tisztára az ő munkája. Az állatias ember tagadni próbált, de aztán beismerte, hogy a gyilkosságot a nyugdíjas öreg nő ellen egy Sindrilaru nevű egyénnel követel el. A rendőrség még ugyanaz nap folyamán őrizetbe vette Sindrilarut és tovább nyomoz Caciuc régi bünei ügyében. Ugyanabban az időben meggyilkolták Zugravu intézőt, aki a Vörös Kereszt Egyletnél volt alkalmazásban. Azt hiszik, hogy ez a büntetett is Caciuc „lelkén” szárad.

— Miniszteri értekezlet az új sajtótörvény ügyében. Bucurestiből jelentik: A Tatarescu elnöke alatt megtartott minisztertanács miniszterekből alakult bizottságot delegált az új sajtótörvénytervezet elkészítésére. A bizottság, amelyben Pop Valér, Inculeț, Franasovici és Sassu miniszterek vesznek részt, hétfőn ül össze az igazságügyminisztériumban. Az ülésen részt vesz néhány parlamenti tag és a sajtószervezetek meghívott képviselői is. Az új sajtótörvénytervezet az új büntetőtörvénykönyvtervezettel együtt nyújtják be. Jólétesült körök szerint az új sajtótörvény elsősorban szabályozni fogja az újságírói elnevezést. Ezenkívül pedig lehetővé teszi új elemeknek az újságíró pályára való lépését. A jövőben az újságírói működéshez engedély lesz szükséges és az illetőknek igazolnia kell, hogy teljesítették katonai szolgálatot. Ugyancsak igazolnia kell minden újságírónak, hogy megbélyegző büntetése nem volt. A sajtószabadságról nincsen szó a sajtótörvényben. Ezt a kérdést az új alkotmány fogja rendezni.

— Berthold Jacob Franciaországba utazott. Bernből jelentik: Néhány nappal ezelőtt részletesen számoltunk be arról, hogy Berthold Jacob, akit a Gestapo emberei néhány hónapig elzárítottak a svájci határon, Németország kiadta Svájcban, a hágal döntőbírósg tárgyalását megelőzően. Berthold Jacob csak néhány napot töltött újabban Svájcban. Mint legutóbbi tudósítás jelenti, a német újságíró Franciaországba utazik. Már utban is van Strassbourg felé.

Reklám hét!

Legszébb festmények és képek nagy választékban, szenzációs olcsó áron.

„PAX”

Cluj, Calea Victoriei 6.
Tekintse meg kirakatainkat!

— Október 21-én kezdődik Budapesten a Liszt-év. Budapestről jelentik: Október 21-én kezdődik a Liszt-év. Az ünnepségek során a törvényhozás jegyzőkönyvben fogja megörökíteni Liszt emlékét.

— Emelkednek az árak a tőzsdén. Londonból jelentik: Az árutőzsdén az ón, ólom, réz, buza, gyapot és néhány más nyersanyag ára változatlanul emelkedően van.

— Lemondott a spanyol kormány. Madridból jelentik: Az agrárpárthoz tartozó miniszterek vizsálgatás után Lerroux egész kormánya előterjesztette lemondását. Alcalá Zamorra köztársasági elnök megkezdte a kibontakozás tárgyalásait a pártvezérekkel.

— Népszavazással akarnak dönteni a svájci szociáldemokraták a sajtószabadság ügyében. Bernből jelentik: A szociáldemokraták népszavazás kiírását igénylik a svájci szövetségi tanácsól a sajtószabadság érvényben hagyása ügyében. Még nem döntötték a népszavazás időpontjáról.

A hetvenöt éves Simon Dubnow

A zsidóság kimagasló alakja, Simon Dubnow professzor, a nagy történész, a napokban töltötte be hetvenötödik életévét. Ez a dátum összekapcsolja a vilnai zsidó tudományos kongresszus napjaival, amikor alkalmuk volt az egybegyűlt tudósoknak megcsodálni Dubnow professzor friss energiáját, alkotó erejét és széles látókörét. Az a karakter, akit a sorscsapások megdöbbentettek, aki soha nem lankadt, ellenben minden csalódásából és üldöztetéséből újabb energiákat merített olyan alkotásokra, amik a zsidó tudomány örök értékei. Amikor hetven éves volt, barátai és tanítványai albumot nyújtottak át neki, amelyben keretben négyszáz kisebb és nagyobb munkája volt felsorolva.

Azóta Dubnow fáradhatatlanul dolgozott tovább és mindig új és érdekes történelmi művekkel lepte meg olvasó táborát. „A zsidó nép világtörténelme” című műve újabb fordításokban jelenik meg, amiket a mester gondosan átnéz. Az utóbbi években írta „A chasidizmus” története” című művét, amelyben elsősorban látjuk alaposan egybefoglalva forrásanyagát ennek az érdekes, nagyiterjedésű és velejég zsidó mozgalomnak. Most adta ki „Egyetem emlékezései” című biográfiáját, amelyet most héberre fordítanak.

Nem tartottak hivatalos jubileumot a mostani évforduló alkalmából, de a tudós ezrelék kapta az üdvözlő jókívánatokat a világ minden részéből. Dubnow valóságos királya a zsidó szellemi életnek és kíváncsok, hogy még sok-sok éven át dolgozzon és váljon hasznára népiink szellemiségének.

— Ma hirdetnek ítéletet a Gabányi-féle kémkedési perben. Bucurestiből jelentik: A Gabányi-féle kémkedési perben befejezték a tanúkihallgatásokat. Diaconescu katonai ügyész kérte a vádlott súlyos elítélését, mert — amint mondotta — enyhítő körülmények nem forognak fenn. A védelem arról akarta meggyőzni a hadbírósgot, hogy Gabányi nem volt kém, hanem szélhámos. A hadbírósg minden valószínűség szerint a késő esti órákban fogja meghozni verdiktjét.

— Eljegyzés. Mandel Kató, Balamare és Adlerstein Henrich, Satumare, jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— A Zsidó Szemle. A Budapesten megjelenő Zsidó Szemle című névű cionista hetilap legutóbbi számának tartalmából a következő cikkeket emeljük ki: Dr. Miklós Gyula: A luzerni kongresszus jelentősége; Kuk főrabbi halála; Berl Locker a sékelreform ellen; Stephen Wise a németországi zsidók helyzetéről; Gyerünk Madagaszkárra; Kis jegyzetek a nagy kongresszusról; Olvasás közben; Dr. Schönfeld József emlékezete; Weizmann a törvényhozó tanácsról, a német zsidókról és a palesztinai építmunkáról. A Zsidó Szemle a magyarországi cionisták hivatalos organuma, mely évtizedek óta uttörő munkát végez és megemlékező harcot folytat a cionizmusért Magyarországon.

A tavaszi mezők minden illatát, a harmatos róza üde parázsát, a ragyogó fiatalság friss szinzipompáját varázsolják minden nő köré a világűrű

MURY készítmények!

Puder minden árnyalatban. Szájfesték. — Arcfesték. —

NARCISSE-BLEU KÖLNVIZ
Vezérképviselő: N. H. BALTHAZAR,
Bucuresti, Str. Selari 7.

— Szörnyű nyomora miatt követett el öngyilkosságot egy tanár. Turnu-Severinből jelentik: Tegnap este háborzongató módon követett el öngyilkosságot Turnu-Severinben Draganescu Constantin, az ottani liceum francia tanára. Draganescu éles borotvapengével előbb kivágta a húst a szíve táján, majd egy hosszú tüvel szivenszúrta magát. Valószínűleg tartják, hogy reménytelen szerelem miatt követte el az öngyilkosságot.

— Weiss Klára zongoratanárnő a tanítást újból megkezdte. Lakása Str. Duca 6.

— Halálhíradás. Ezután értesítjük rokonainkat és barátainkat, hogy meghalottunk edes anyánkat, öz. Grünberger Salamonnét f. hó 20-án kísértük örök nyugalomra. Grünberger József és testvérei, Sibiu.

— Orvosi hír. Dr. Havas József, fül-, orr-, gége-szakorvos, bécsi tanulmányutjáról hazatérkezett. Rendeléseit Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 30. sz. alatt megkezdte.

— Francia minisztertanács Rambouilletben. Párizsból jelentik: A miniszterek elutaztak Rambouilletbe, ahol Lebrun elnök jelenlétében államtanácsot tartanak.

— Értesítés. A Soția lui Herschkovits Izidor-féle üzletet Gherlárdu átveszem, kérem a hitelezőket, hogy követeléseiket hozzám 8 napon belül bejelenteni sziveskedjenek, mert későbbi jelentkezőket nem veszek figyelembe. Edelheid Károly, Beclean, Somes.

— Breslauban devizavétségért elítéltek egy szerződést. Berlinből jelentik: Breslauban Micholon ferencendi szerződést devizavétség miatt másfél évi szabadságvesztésre és 3000 márka pénzbüntetésre ítélték.

Kérem. Egy szegény özvegy zsidóasszonyt, kit a múlt hetekben egy kocsi elgázolt és ebből kifolyólag nyomorék és munkaképtelen lett, kétségbeesett helyzetben kéri a jószívű emberek támogatását. Pénz. és természetbeni adományokat a kiadóhivatal továbbítja.

— Chaluc-konferencia. Folyó hó 14 és 15-én közös megbeszélésre gyűltek a barisszia chalucai Hoghizon. A chaluckonferenciának célja az volt, hogy megbeszélésre kerüljenek a szervezett chaluc, nevelési, kibbuci és allija problémái. Ennek a konferenciának feladata volt, hogy összeállítsa az őszi allijázók listáját. Több, mint 40 chaluc gyűlt össze a megbeszélésre. Danzig Juda, Walter Eliézer (Erec Jisraél) és dr. Mózes László vettek részt a megbeszélésen, melyben 20 chaluc listáját állították össze, akik az őszi sedjubból fognak allijázni. Az allijára kerülők kollektíven allijznak, garin (kibbuc-mag) formájában. A garin allija ügyeinek intézésére Ábrahám Imre (Póker) és Stösszel Jisraél lettek megbízva. A megbeszélésen lelettek szövege azok a chaluc alapelvek, amelyek a cionista-szocialista nevelésben irányadók kell legyenek. El lett határozva, hogy a garin allija Gederára megy, ahol a Barisszia plugája, mint a palesztinai Kibbuc Hámönchád csoportja nyer elhelyezést. A megbeszéléseket chalucai fegyelmesség, lelkesedés és odaadás jellemezte. A 2 napig tartó tanácskozások a hajnali órákig tartó órák és jullaláva nyertek befejezést.

TÜZESÉT ALTAL SZENVEDETT, JÉGVÉRÉS ALTAL OKOZOTT, BETÖRÉSEK LOPÁSOK KELETKEZETT, BALESETBŐL SZÁRMAZÓ, ÜVEGTÁBLAK TÖRÉSÉBŐL EREDŐ,

RABLÁS ALTAL OKOZOTT, AUTOMOBILOKAT ÉRTHETŐ, AUTOMOBILJAINK ALTAL OKOZOTT, VASUTON ÉS HAJON, SZALITAS ALATT LEVŐ TÁRGYAKAT ÉRTHETŐ

KÁROK ellen védekezhetünk a **„NATIONALA”** ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TARSASÁGNAL KÉPVISELVE MINDEN VÁROSBAN

ÉLETünkét is biztosíthatjuk ugyanott

HALÁL esetre nemkülönbön elérés esetére.

SORS huzással egybekötött életbiztosítást is köthetünk 30.000 és 20.000 lejes címletekkel. — SORSHUZÁS HAVONKÉNT.

A társaság alapítatott 1882. évben. — Alaptőkéje: 25.000.000 lej. Tartalékalapja 1934 december 31-én: 210.188.329 lej.

GGER

aki tanulmányait végezte, egyike művészeknek, akik keletinek. A leg- a legmerészebb, agás mögöl is ki- pein a keleti em- ző megnyugvás a s minden harctól. nással hadakozó, idet Ciona Tagger ked fátjol borítaná. aluca, beduin férfi halk, csendes szí- — egy kicsit ön- Tagger-festmény. Ciona jelenség. Ciona álemi társaságnak; ép a nyilvánosság eszi, egy elmélyedő mutatja a tisztul- felé.

P. B.

szonyt
micsarai központja
ti 4.

UJ KELET Legújabb hírek

Háromhatalmi konferencia lesz?

(Első oldali cikkünk folytatása.)

írásban, hogy megtudakolja, milyen álláspontokra helyezkednek az egyes államok az Olaszország ellen alkalmazandó szankciók kérdésében. Római információk alapján az angol lapok tudni vélik, hogy olasz részről nem tekintenek barátságosan lépésnek a gazdasági szankciókat és vissza is rendelkeznek az olasz csapatokat a libiai határvidékről, ha Genfben biztosítékot kapnának arra nézve, hogy eljuttatják az általános jellegű megterelő intézkedések gondolatát.

Laval ma Aloisi báróval, majd Edennei tárgyal, ezután elutazott Párizsba, Hír szerint Laval és Eden tanácskozásain sikerült kiküszöbölni a francia-angol együttműködés minden akadályát. Ezzel egyidejűleg a francia baloldali erőteljesen követeli, hogy Laval nyíltan az angol álláspont mellé szegődjék.

Háromhatalmi konferencia lesz?

Egyes verziók szerint, minden hivatalos cáfolat ellenére, újabb háromhatalmi konferencia összehívásának lehetőségéről tárgyalnak, sőt Stresában már előkészületek is folynak, illetőleg lakosztályokat rendeznek be a tárgyaló bizottságok tagjai és a szakértők számára. Más verziók szerint Anglia ellenzi az újabb háromhatalmi konferencia tervét, ami az ellentétek áthidalhatatlan voltát jelentené.

Római híradás szerint Olaszország tiltakozik a Népszövetségnél az angol hadihajók koncentrációja ellen, politikai körökben azonban nem erősítik meg ezt a hírt.

Tífis utasításokat kaptak a Constantinában levő angol és olasz hajók

Constantia, szept. 21. A román kikötőben állomásozó olasz és angol hajók zárt borítékban parancsot kaptak, melyet csak akkor szabad felbontani, ha erre külön utasítást kapnak szikratávíró útján. A borítékokat az angol, illetve az olasz konzulátusok adták át a hajók kapitányainak. Constantinában egyébként öt angol hadihajó tartózkodik jelenleg, melyek Egyiptomba és a Vörös tengerre szállítottak municiót.

Szabaszi polli jelentés szerint a feketetengeri orosz flotta, mely tizenegy hadihajóból áll, készenlétebe helyezkedett, hogy utba induljon a tengersizorokon át a Földközi tengerre. Az intézkedés okát nem tudják.

London, szept. 21. Az Ekster angol cirkáló Gibraltár elé érkezett és csatlakozott a flotta gyakorlatozó hajóhoz. A kikötőt ma fémhálvával zárták el.

Az Intrasegant szerint Palesztinában északai csapatoktól törtek. Eszakról több csapatot Akaba kikötőjébe vezényeltek át. A távolkeleti angol hajóraj több egységét átvézték a Vörös tengerre.

Róma, szept. 21. A jövő hét folyamán két szenegáli lövész-erzredet és négy hadihajó indítanak utnak Dzsihutiba, a francia Szomáli föld kikötőjébe.

Róma, szept. 21. Ma kezdik meg a Gran Sasso hadosztály behajózását. Az első napon 5800 katonát és 1500 szakmunkást indítanak utnak.

Addis-Abeba, szept. 21. A népus ma egész napon át a Népszövetség ötös bizottsági javaslatáról tanácskoztak. A Reuter-ügynökség tudni véli, hogy Abesszínia elfogadja a Népszövetség kívánságait, választás azonban csak a jövő hét elején fogja megadni a javaslatokra.

Ma éjjel Addis-Abeba közelében 15 ezer katona ütött tábor, akik Cheila vidékéről érkeztek.

— A walesi herceg elutazott Bécsből. Bécsből jelentik: A walesi herceg elutazott Bécsből St. Wolfgangba, majd megtekinti az új Gross-Glockner autótúrat s Salzburg környékén vadászatot vesz részt.

Megérkezték az új
DIVATLAPOK
a BOROS papírkereskedésbe

A Népszövetség Litvániának adott igazat Németországgal szemben

Erőszakos aktsussal akarják befejezett tények elé állítani a Népszövetséget a memeli náck

Páris, szept. 21. (Rador.) A L'Ordre jelenté Genfből: Tekintettel arra, hogy a litván kormány teljesen kielégítő magyarázatot adott a memeli szerződést aláírt hatalmaknak a választójogi reformról, valószínűnek látszik, hogy Loozraitis, litván külügyminiszternek Laval, Eden és Aloisi delegátusokkal folytatott megbeszélései után a nagyhatalmak jegyzékét fognak intézni a berlini

kormányhoz és azt felszólítják, respektálja teljes mértékben a litván kormány szabadságát a memeli választások idején. A L'Ordre azt hiszi, hogy október és november 15 között a memeli nemzeti szocialista emigránsok, akik Németországba szöktek, erőszakos aktsura ragadtatják magukat, hogy a Népszövetséget és a nagyhatalmakat befejezett tények elé állítsák.

Meglepetésszerűen elmaradt az udvari vadászat és Tatarescu kihallgatáson jelent meg a királynál

Bucuresti, szept. 21. Egy minapi jelentésünkben közöltük, hogy Tatarescu három napig királyi vadászatokon vesz részt a Bánátban. Ezt a vadászatot az utolsó pillanatban elhalasztották. Tatarescu feleségével együtt két napig Erzsébet királyné vendége volt a bánáti Banloc kastélyban. Tegnap este a miniszterelnököt Sinaia-ba hívták. Tatarescu azonnal elutazott és ma délelőtt megérkezett

Sinaia-ba és azonnal kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audienca eredménye még nem ismeretes. A miniszterelnök tájékoztatta az uralkodót a politikai helyzetről és ismertette a kormány által megoldani kívánt problémákat. Az egész politikai világ nagy érdeklődéssel várja a mai királyi kihallgatás eredményét.

A munkaügyi minisztérium cáfolja, hogy ezerszámra utasítanak ki a külföldi állampolgárokat

Még egy havi haladékat adtak a vállalatoknak az alkalmazottaikról szóló nemzetiségi listák benyújtására

Bucuresti, szeptember 21. (Az Uj Kelet tud.) Az idegenek revíziójáról szóló sajtóközleményekkel kapcsolatban, amelyek 15 ezer idegen állampolgár kiutasításáról adtak hírt, a munkaügyi minisztérium az alábbi hivatalos nyilatkozatot adta ki:

„Mint az előző években is, a munkaügyi minisztérium ebben az évben is a szokásos formások között megejtette a külföldi állampolgár évenkénti revízióját. Mint minden alkalommal, most is a munkaügyi minisztérium mellett működő felülvizsgáló-bizottság végzi ezt a munkát. Azoknak a kérvényeit, amelyeket elutasított a revíziós bizottság, a belső munka védelméről szóló törvény értelmében a bevándorlási bizottság, mint fellebbezési fórum vizsgálja felül. Az a bizottság figyelemmel vizsgálja majd felül azoknak az ipari és kereskedelmi vállalatoknak kérvényeit, akik külföldi szakmunkásaik számára kérték munkavállalási és tartózkodási engedélyt. De felülvizsgálják az egyes kérvényeket is, amelyeknél a tartózkodási engedély tartamát és a kérvényezők speciális viszonyait is tekintetbe fogják venni. A la-

pokban eddig az elutasítottak számáról megjelent tudósításai, minthogy a bizottság határozatai még nem véglegesek alapvetően. A hozott számok mindesetre túlzottak.”

Bucuresti, szeptember 21. A belső munka védelméről szóló törvény alapján kiküldött miniszteri bizottság jelentette a munkaügyi minisztériumnak, hogy a vállalatok többsége, amelyeket a Monitorul Oficialban közölt dorgálással büntettek, mert nem feleltek meg a törvény előírásainak a román elem alkalmazását illetően, nem teljesítették mind eddig elő személyzeti kimutatásait. A helyzetre való tekintettel a munkaügyi miniszter elrendelte hogy még egy hónapi végső terminust adjanak e vállalatoknak és amennyiben ezalatt sem felelnek meg a törvény előírásainak, úgy teljes szigorral fogják ellenük a törvényben előírt büntetéseket alkalmazni.

Bucuresti, szeptember 21. Az ipar- és kereskedelmi miniszter tudomására hozta azoknak, akik magánvállalatoknál állást keresnek, hogy a minisztérium feladata a

Tilos a Dohányzás!

Az orvostudomány ismer egy igen érdekes kísérletet: hanyattfekvő embernek a gyomra tájékán, közvetlen a bőrfelületre helyeznek egy vízbe áztatott cigarettát. Néhány óra alatt a nikotinnak a bőr pórusaiba való felszívódása következtében, a médiumon a súlyos mérgezés összes tünetei jelentkeznek s ha nem alkalmaznak azonnal gyomormosást és ellenmérget, a „beteg” eszméletét veszti. Ime, ilyen nagy mérgező hatása van a nikotinnak. A dohányzás tehát nem egyéb, mint a szervezet lassu megmérgezése. Ez a mérgezés idővel étvágytalanságban, emésztési és bélműködési zavarokban, a légzőutak megbetegedésében, az emlékező ké-

peség s általában a szellemi frissesség csökkenésében nyilvánul meg.

Bizonyára Ön is megpróbálta már, hogy leszokja a dohányzást, de néhány napi küzdelem után feladta a harcot. Az újonnan felfedezett „ANTIFUM” nevű készítmény segítségével nyújt Önnek ahhoz, hogy minden megerőltetés nélkül megszabaduljon a dohányzás káros szenvedélyétől. A hosszas tudományos kutatások után létrehozott „Antifum” által megmenti egészségét s emellett rengeteg pénzt takarít meg. Egy üveg ára 80.— lej, 2 üveg (teljes kúrának) 150.— lej. Megrendelhető „Arco” secția Cl. Bucuresti, Calea Căpârașilor 91.

Nem pipereszer hanem
gyógyszer
az
EGGER
PETROL
Meggyógyítja a
hőgörcsöt és
és fűzhullást

román elem felhasználását illetően a vonatkozó törvény alkalmazásának szigorú ellenőrzése. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a miniszter feladata volna ajánlásokat küldeni a vállalatokhoz és ezért az ebben az irányban a minisztériumhoz intézett kérvények semmiféle elintéztést nem fognak nyerni.

„Vezeklés és elriasztás” az új német börtönrendszer alapja

Berlin, szeptember 21. A birodalmi igazságügyi minisztérium törvényelőkészítő osztálya befejezte az új börtönügyi szabályzat kidolgozását. A bíróságok által kiszabott büntetések végrehajtása az új szabályzat értelmében a jövőben sokkal szigorúbb lesz, mint volt az ugynevezett humánus törvényhozás éveiben. Az új börtönügyi szabályzat alapja a vezeklés és elriasztás lesz. A foglyokkal való bánásmód továbbra is emberi lesz, de az eddigieknél sokkal szigorúbb. Az elítélteket büncselekményükhöz mérten különböző kategóriákba osztják el s egyes kategóriákat nemcsak más-más öltözettel különböztetik meg egymástól, hanem a börtönben végzendő munka idejével és feltételeivel, valamint a kedvezmények kizárásának különböző tartamú idejével is. A legsúlyosabb bűnösöknél újból alkalmaznak majd a kopaszra nyírást is. Minden büntetésnél az első hónapok lesznek a legsúlyosabbak s lesz bizonyos időszak, amikor az elítélt egyáltalán nem fogadhat látogatókat és nem kaphat levelet sem. A szigorú egyeszártával is fellelkesít, valamint az első hónapok munka bérének megvonásával. Különösen súlyos bűnösöknél számításba jöhet még a koszt megrovidítése, kemény fekhely és sötétzárka is.

A kormány fokozni akarja a gyengén menő cikkek exportját

Bucuresti, szept. 21. A külkereskedelmi bizottság tekintetbe véve, hogy számos olyan cikk van az országban (bor, pálinka, cognac, egyes gyümölcsök, nyulbőr, stb.) amelyekből alig exportálnak valamit, elhatározta, hogy ezeknek a cikkeknek kivitele érdekében kvótán felül behozatalára is engedélyt ad akkor, ha kompenzációs alapon ezekből a cikkekből akar az engedélyt kérő exportálni.

Egy Amerikában élő litván pilóta repülőgépen indult haza

Newyork, szeptember 21. Felix Waitkus pilóta, aki litván szülőktől származott, de Amerikában született, elhatározta, hogy az Egyesült Államokból Litvániába indul. Waitkus ma reggel New-Islandból utnak indult Európa felé. Utvonala Terre-Nuova, Irország, Anglia, Dánia, a Balti tenger és Memel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. ügyvezető Uj. Strada Karos B. Pap 14. Telefon: 4-77.

Uj Kelet
No. 224718.929

Uj Kelet
indul

Olaszország négy közé, mely szék

Maniu

Maniu Gyula gyönyörű Uj Kelet a demokráciáról jogokról. Nemes felháborodásban ostromozta azokat, akik egy nép szólás- és sajtószabályán hét évvel ezelőt tett közzé, felszólította a gyűlés parasztokat, hogy szálljanak a török tőrek védelmére.

Ausnütt csak egy van, véres verejtékkel keresi mekenyerét, legalább egymillió.

Maniu nem volna olyan állampolgár, aki a gazdaság kisbőségétől kárát látja, hanem azoknak a kisbőségűeknek a szájából a betevetek?

Nagy ünnepekre ruháinkat festeni és tisztítani csak az „Uni6”-hoz vigyük Cluj, Telef. 877